

THE LITHUANIAN WEEKLY
"KOVA"

Published every Friday by the
LITHUANIAN SOCIALIST FED-
ERATION OF AMERICA
[Incorporated April 28, 1908.]
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

KOVA

M. Rainiute
32 Glenwood ave

LIETUVIŠKAS SAVAITRAŠTIS
"KOVA"

Išleista kas Pėtnyčia. Leidžia
LIETUVIŲ SOCIALIZTŲ SA-
JUNGA AMERIKOJE
Inkorporuota Balandžio 28 d. 1908.
"KOVA"
1815 E. Moyamensing Avenue
PHILADELPHIA, PA.

Nr. 4.

Philadelphia, Pa., 27 d. Sausio (January), 1911 m.

Metas VII.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER MAY 17, 1905, AT THE POST OFFICE AT PHILADELPHIA, PA

TURINYS. PROPAGANDA

J.B.S.	«Molčat i ne razsuždat».....	37
„	Tarptautinis Soc. Kongresas.....	38
„	Iš moterų judėjimo padangės.....	39
N.Smalstys	Tarpt. mot. soc. konferencija.....	39

ŠIS BEI TAS IŠ AGITACIJOS

Portugalijos Revoliucija.....	40
Ar badu mirti, ar vogti, ar žudyties!.....	40
Nelinksminanti statistika.....	41
Tas tai jau nepatinka.....	41
Evangelija Taupojimo.....	42

BELETRISTIKA ir POEZIJA.

A. Žymontas	Ant gyvenimo slenksčio.....	43
	Artinas Galas. Gerai.....	44
	KORESPONDENCIJOS.....	44
	SAJUNGOS REIKALAI.....	45

VIENAS DOLERIS DOVANŲ.

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikalbina, prisidant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš čion paminėtų laikraščių: t.y. "KOVA", "LIETUVA", "VIENYBĖ LIET." ar "LAISVAJA MINTI" per istius metus; taip pat gaus dovanai garsią knygą "BALTRAMIEJAUS NAKTĮ", verstą iš prancūzų kalbos, kurioje kaina 75c. ir dar "GRAMATIKA" (MOKYTOJA) iš kurios išmoksi angliską KALBĄ taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vietiok 2 dol. kastoja, jei užsirašyt iš rėdytės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraštį ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisig 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus vieką apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duodu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir sve tirtačiai turėtų gramatiką, išmoktų angliską kalbą.

JOHN NAUJOKAS, 120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

THE JUNGLE „Raista“ dar galima gauti, prisidant VIENĄ DOLERI.

PARANKIAUSIAS DARBO
ZMONEMS LAIKRAŠTIS

"RANKPELNIŠ"

Leidžiamas L.S.S. Didžiojoje Britanijoje. Eina kas savaitė. "RANKPELNIŠ" stovėdamas ant darbininkų reikalų sargybos, rupinasi suteikti žinias apie darbininkų judėjimą įvairiuose kraštuose. "RANKPELNIŠJE" tilpsta apart žinių ir moksliski straipsniai, apsakos, statistikos ir t. t. In šitą skyrių rašo įžymesnėjie Europos lietuvii rašėjai. "RANKPELNIŠ" kaina: metams \$1,50 pusei mo tų 75c, trims mėn. 40c. Pinigus ir laiskus reikia siųsti šiuo adresu:

**"Rankpelnis" Lily Bank, Bellshill
SCOTLAND**

Reikalaudamas numerio pažinti įdėkite stampą už 2c.

Revoliucijos Gimimo Momentas.

NAUJAS GRAŽUS PAVEIKSLAS Šis paveikslas perstato Revoliucijos gimimo momentą: sukylimą liaudies prieš cariską valdžią. Paveikslas didumas 14X18 colių, prekė su prisidant 20c., daugiau imantiems ant karto, nuleidžiama 50 procentų. Ji parduodama todėl taip pigiai, kad norime praplatinti tarpe darbininkų klesos revoliucioniskias mintis.

Norintiejie turēt ši paveikslą kreipkitės į "Kovos" Administraciją.

THE LITHUANIAN WEEKLY "KOVA" PUBLISHED EVERY FRIDAY BY THE

Lithuanian Socialist Federation of America

J. B. SMELSTORIUS, Editor —:o:— A ŽYMONTAS, Business Manager

SUBSCRIPTION RATES in all parts of the World

One year	\$2.00	Vieniems metams	\$2.00
Six months	1.00	Šešioms mėnesiams	1.00
Three months50	Trims mėnesiams50

ADVERTISEMENT RATES ON APPLICATION.

PRENUMERATA visose dalyse svietc

Vieniems metams	\$2.00
Šešioms mėnesiams	1.00
Trims mėnesiams50

APGARSINIMU KAINOS ANT UŽKLAUSIMO.

"KOVA"

1815 E. Moyamensing Ave. Philadelphia, Pa.
Telefonas, Keystone, Main 2958.

FIVE BROTHERS'

Pipe
Smoking

TOBACCO

Rūkytojams pypkių geriausias vartoti pjaustytas tabakas "Five Brothers" galima gauti pirkt kiekvienoj krautuvėj.

5 ir 10 centu pakelis.

The American Tobacco Co.

KNYGOS.

«Knygos» — trumpas žodis, bet labai daug reiškiantis. Tik žinomas dalykas, nevisos knygos yra geros, kaip nekurielė žmonės prate yra reklamuoti. Tos tik knygos yra geros ir naudingos, ypač darbininkams, kurios yra parašytos socialistiškąjį pakraipoj; kuriose atvirai ir aiškiai parodoma visos daromos nuoskriaudos būdiniams darbininkams. Kas tokias knygas išleidžia? Paklauskite. Aišku, kad Liet. Soc. Sąjunga rūpinasi ir išleidžia tokias naudingas kiekvienam galvojančiam žmogui knygas. Jau daug jų yra išleista ir toliau leidžiama. Tad, dabar, ilgaus žiemos vakarais galima paskaityti — pasimokyti. Todėl reikalaujame iš «Kovos» administracijos knygų, o mes tuojuo prisijūsim. Ypač rekomenduojame tuojuo užrašyti labai gerai parašytą ir papuliarišką — mokliškai išaiškinanti knygelę — Socijaldemokratų Mokslo Pamatai.

Visuomet adresuokite:

«Kovos» Administracija,
1815 E. Moyamensing ave., Philadelphia, Pa.

KOVOS Agentai.

J. BUKANTIS, 28 W Broadway, So. Boston, Mass.
K. DEMIKIS, 134 Prospect st., Wilkes Barre, Pa.

«KOVOS» Agentai.

J. VISOCKIS
8139 Vincennes Road, Chicago, Ill
FR. GOLUBICKI
Box 172, Melrose Park, Ill
J. MATJOŠAITIS
120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y.
G. A. PUPAUSKY & CO.
2342 S. Leavitt St., Chicago, Ill.
MATT SENKUS
46 Knox St., Lewiston, Me.
A. M. RUKAS
72 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.
J. PETRIKIS
1514 Ross Ave., Scranton, Pa
J. M. ŠIMKUS
4619 S. Ashland ave., Chicago, Ill.
A. A. REKLAITIS
234 Wayne St., Jersey City, N. J.
SIMON KARALIUS
842 Lenox St., Norwood, Mass.
P. A. JETULEVIČIUS.
Box 206 Lawrence, Mass.
V. STRIGAS.
3207 Salmon St., Philada, Pa.
F. STASIUKELIS.
Box 1588, Fitchburg, Mass.
J. A. TILINDIS.
1115 Exchange av. E. St. Louis, Ill.
K. ARMINAS.
204 E. Main st. Plymouth, Pa.
J. ZALANSKAS.
11 Charter, St. E. Xeter, N. H.
A. KALASKY
Box 1306, Renton, Wash.
A. KAZEKEVIČIUS.
PO. BOX 60, Edwords Ind.
M. K. ŽVINGILAS.
keliaujantis agentas
R. F. D. Simsbar Conn
V. K. RAČKAUSKAS
1401 N. Main Ave. Scranton, Pa.
P. GLAVECKAS
635 W. Lombard St., Baltimore,
J. KALAKAUSKAS
55½ Green St., Worcester, Mass.
J. J. VAITKEVIČIUS
227 Chapel St., New Haven, Conn.
J. BINDOKAITIS.
71 Henry St. Rochester, N. Y.

Gerą vietą —

Gali gauti jauni vaikai ar merginos, kurie geidžia savo gyvenimą pagerinti, tarnauti prie geležinkelių arba prie bevielinio telegrafo. Nuo laiko, kaip pradeda būti įvedami 8 valandų darbo dienos įstatymai ir nuo laiko, kaip bevielinis telegrafas visur pradeda būti vartojamas, visados stokuoja apie 10.000 telegrafistų. Prie tų darbų pradėjantiems moka nuo \$70 iki \$90 mėnesiui. Mūsų veikiame po priežiūra Telegrafo urėdininkų ir visi pabaigusieji pas mus yra užtikrinti, kad gaus vietas. Kad gauti artimesnes žinias rašykite artimiausiam institutui nuo jūsų. **National Telegraph Institute**, Cincinnati, O., Philadelphia, Pa., Memphis, Tenn., Columbia, S.C., Davenport, Ia., Portland, Ore.

Knygėlė ūkėsystės popieroms

Arba kaip tapti Suv. Valst. piliečiu. Pats vardas jau atsako už ją, todėl daug nereikia aiškinti. Prekė tik 25c. Reikalaujantiems daugiau, nuleidžiama nuošimtis. Atsišaukite į «Kovos» Administraciją.

Dr. Eva Katzman ::
Dr. James M. James
Dentistai (kalba rusiškai)
203 East Broadway
New York, N.Y. Tel. 3123 Orchard

KVIEČIA PAS SAVE SERGANČIUS SAKANT:

kurie tik sergate, tai ateikit ar parašykite pas mane, aš pagelbėsin!

nes esu senas daktaras, pažįstu ligas ir žinau kokie vaistai geriau pagelbsti VYRAMS IR MOTERIMS; todėl, kad aš daug sergančių perleidžiu ir turiu didelį pasisekimą, geresnį nei kaip koks kitas New Yorko daktaras. Aš esu patiręs seryžes sergančius gydyti ir mokyti, kad be sveikatos, žmogus yra nelaimingas, o kad sergi tad tik geras daktaras gali pats sėkmingai išgydyti taip kaip aš darau; ir pačių gydynių paveikslai ir žodžiai dėkingumo liudija:

Tegul bus pagarbintas, Jėzus Kristus!

Širdingai dėkavoju Dr. Hartmanui už išgydymą ligos skaudėjimo po krutine, sunkaus kvėpavimo, širdies ligos, nes nors kiti neįstengė išgydyti, o Najorko Šarlatanų Institutas tik sunkiai uždirbtus mano pinigus viljo; bet Dr. Hartmanas, kad išgydė, tad jam ir dėkingas; tai prisunčių paveikslą, kad į laikraštį patalpyti. ANT. JUŠKELIS, P. O. box 2, DU BOIS, Pa.

Guod. Dr. Hartmanas!

Esu labai dėkingas už geras gyduoles, kurios man pagelbėjo nuo užsikrečiamos ligos, nes vos penkiolika dienų pavartojau ir jau jaučiuosi gerai. Labai dėkingas už gerą daktaravimą. D. POPOVIČE, Model Farm, Pashall, Philadelphia, Pa.

Malonus Dr. Hartmanai:

Su džiaugsmu prisunčiu savo paveikslą ir didelį dėkingumą už išgydymą mano vydurių ligos, išbėrimo kuno, blogo kraujo, sutinimo ir skaudėjimo blauzdose. Dar kartą sakau, nemažai esu dėkingas už sveikatą. Jos. Turkeviče, 695 Sheridan Road Canal, Wilmette, Ill.

Čia viršų kalba žmonės, kuriems aš pagelbėjau, taip ir Tau skaitytojau galiu padaryti kaip ir kitiems.

SERGEKIS nuo New Yorko didžiausio humbuko „Institut“o, kuris garsina mirusį daktarą su rabino „jermulka“ ant galvos, kaip gyvą daktarą ir buk gydyt ligonius. Tas židelis jau šeši metai kaip numiręs ir todėl negali sergančių gydyti. Tą numirėlį reklamuoja, buk jis parašęs knygelę „Vadovą ligų“ (žinoma, ir į kišenių), tai ir neteisybė. Ta knygelė išpėrta daug vėliaus po smerties ano rabino, kuri apart iš kitų, paskutinė dalis išvogta, perspaudinta iš kunigo Geručio knygos „Sveikata“. Kas vagia, tas ir meluoja; tai melagiams negalima tikėti!

Kad sergi, tai aš esu daktaras, ir vietoje kur kitur, kreipkis prie manęs, aš duosiu vaistus nuo bile ligos ir pamokinimus kaip vartoti ant sveikatos. Ateik ar parašyk pas mane prigimto kalboj.

RAŠANT ADRESUOK MAN:

DR. F. HARTMANN, 231 East 14 Str., NEW YORK CITY, N. Y.

OFISO VALANDOS: kasdien nuo 11 iki 5 po piet. Nedėliomis 10 iki 1 p. p. Vakaris Panedėlyj ir Pėtnyčioj nuo 7 iki 8.

«MOLČAT I NE RAZSUŽDAT».

OKĮ dekretą SLA. valdyba apskelbė «Tėvynės» N1 organizacijos nariams, kurie natūrališkiau būdu nubunda iš savo beveiksmio ir pradeda reikalauti leidimo ir jiems veikti bendruose organizacijos reikaluose. Tečiaus tas pasirodo ir mūsiškiems «valdonams» negeistinu, kad žmonės, kultūriškai pakildami, pradeda suprasti reikalingumą *valdymosi*, o blėdingumą *valdymo*.

SLA. centralinė valdyba, ypatoje p. Damijonaičio, prieš tą žmonių budimą tuojaus pasiskubina sukelti reakciją. Spenduoja vieną apskritį (rajoną) po kito, įsakydama žmonėms tylėti ir nesvarstyti savo reikalų, nes tam yra visogalis ponas Damijonaitis su sėbrais, kurie apskelbia savo pasielgimą legališku, spenduojant rajonus už laikymą konferencijų be leidimo visogalės C. valdybos, todėl tos konferencijos yra «nelegališkos», priešingos «zakonui» organizacijos atmetos konstitucijos, kurią visogaliai su pagalba advokatiškų galvų susitaisė taip, kad galima būtų «nelegališkais» pripažinti kiekvieną savyvaldos reikalavimo apsiereiškimą.

Savo paskutiniame dekrete, suspenduojančiame Massachusetts SLA. apskritį už «nelegališką» konferenciją, C. valdyba, turbūt jausdama, kad spenduojamieji gal įsakymui nepasiduoti ir valdomųjų skaitlius gal sumažėti, visiems suspenduotiems suteikia tą malonę, kad jei atšauks «savo nelegališką (sic!) pasielgimą» iš savo visogalės mielaširdystės atleis nusidėjimą... O ironiją!

Tas aiškiai iliustruoja morališkas pažvalgas SLA. valdytojų, kurie su pilnu cinizmu ar nayviškumu įkalba žmonėms, jog tie netur tiesos *savo reikalus svarstyti* ir savo reikalais rūpinties, nes jie tur būti valdonų valdomi ir rėdomi kaip tamsiosios minios. Tečiaus, kad iš tų minių judėjimo matosi, jog jos pradeda suprasti savo reikalus ir nusikratyti nuo savo sprando dekretais valdančius autoritetus, tie autoritetai norom-nenoroms išreiškia savo baimę ir siūlo savo susimylėjimą, kad neprაžūdyti valdomųjų užsitikėjimo.

Pradžymas žmonių užsitikėjimo SLA. valdytojams ir žmonių pasipiktinimas jų žema ir bjauria politika, — ką gerai tur jausti «visogalingoji valdyba», — tai valdybai yra baisia šmėkla, lyginai kaip baisia šmėkla carams yra revoliucija.

Bunda valdomoji žmonija ir nusikrato nuo savęs politiškuosius ir ekonominius pančius, bunda ir amerikiečiai, bundame ir mes ir pradėdame suprasti savus reikalus.

Tuos bustančiusius ir mūsiškiai autokratai apkrikštija socialistais. Džiaugtumėmės, jeigu ištikrųjų nemeluotų ir tuo melavimu nepjudintų, siundydami vienus ant kitų. Kad tie bustantieji bus socialistais, abejoti visai nenorime, nes socializmas: tai laisvė, tai savyvalda, tai demokratizmas, tai tobulinimasis tvarkymo formų. Bustantieji iš po priespaudos ir autokratiškųjų įsakymų eina prie to socializmo, stumiami kultūros ir susipratimo plėtojimosi. Neturime reikalo girtiesi, kad ateitis socialistams priklausos, nes tai istoriškas būtinumas, kuris tur įvykti. Minia bunda, nes ją žadina iš miego šviesos spinduliai ir balsas agitatoriaus *skurdo*, kuris klausia kiekvieno mūsų, ar aprūpinome rytojų?

Ir SLA. nariai nubusdami pradeda apsižvelgti, ar jų organizacija rūpinasi rytdieniu, pradeda reikalauti ko-nors daugiau negu autoritetai leidžia organizacijai duoti jos nariams. Bunda žmonių dvasia — tas amžinasis revoliucionierius, ir baimė krečia priešus vystymosi formų, kurie apgindami senasias formas sušunka: «molčat' i ne razsužadat'!»...

Kas nubudo ir išvydo dieną, negal pasilikti be minties, tur svarstyti savo dienos reikalus. Štai ir apsiereiškia reikalas svarstyti — klausimas ar pasiduoti įsakymui autoriteto ir atsisakyti nuo rūpinimosi savo rytojaus reikalais, ar išgirsti balsą agitatoriaus skurdo, kuris įsako rūpinties reikalais.

Prieš mumis stoja du keliai; apsvarstyt turime, katras mus veda prie ateities. Jei svarstyt mums neleidžia tie, kurie mus veda, lai vienį sau eina tuo keliu, kurs mums labai abejotinas, nes juomi eina mums gerai pažįstama bažnyčia, pasmerkianti kiekvieną savarankišką žmonių mintį, ir veidmainingas patrijotizmas, kuris toliaus kaip galą savo nosies pasaulio nebemato. Kitas dalykas, jeigu mūsų visuomenėje, ypač čia Amerikoje, turėtume savo magnetiją, savo buržuaziją ir turtinguosius miestelėnus, tat būtų gamtiškas dalykas, kad tos grupos telktųsi krūvon savo interesų dėlei. Bet kame gi ta mūsų magnetija? — Ar smuklėse? Kame gi mūsų buržuazija — ar suskurusiose krautuvėlėse valgomųjų daiktų? Ar nėsame mes visi, išskyrus mūsiškius smuklininkus ir «biznierių», darbo žmonės, kurių rytojus neužtikrintas ir jo užtikrinti mums negali jokie patrijotizmo gražiai skambantieji obalsiai, su kurių pagelba mus tik ir išnandoja tie, ką mąstyti ir svarstyti mums uždraudžia.

Ar bažnyčia gali darbininkams užvaduoti organizaciją, kurios uždaviniu ir siekiu yra sunormavimas gyvenimo sąlygų darbininkams? Ar asekuracinė organizacija, kaip kad SLA., gali išpildyti tas funkcijas?

Ar galima užginčyti faktui, kad 99 nuošimtis mūsų išieivystės — tai rankpelniai, pelnantie kaskart menkesnį duonas kashą fabrikose, kasyklėse, ant geležkelių ir farmų?

Jeigu taip, jeigu tik maža saujalė iš mūsų nėsą darbo žmonėmis, tat ar galima pasiduoti įsakymams autoritetų, kuriems nerūpi mūsų ateitis, kurie neleidžia mums rūpinties savais reikalais? Jau tik turbūt ne!

Mums, darbo žmonėms lieka kitu keliu eiti. Ne susivienijimas yra blogas, bet netikusi jame tvarka, nelaidžianti rūpinties rytojaus diena; ne nariai, kurie reikalus svarsto, tur būt iš organizacijos prašalinti, bet valdyba, kuri neleidžia tu reikalų svarstyti.

Idant organizacija galėtų aprūpinti mūsų gyvenimo reikalus, idant ji būtų atspirtim kovojančio už išsiliosavimą iš politiškos ir ekonominės vergijos proletarijatu, reik jai kitokius pamatus padėti.

Lietuviai darbininkai, dirbdami fabrikose ir išnaudojami viešpataujančiosios klesos, negal stiprinti tos klesos, kuriai darbininkų reikalai nemela yra matyti. Kam mūsų būvio, mūsų gyvenimo sąlygų reikalai nerūpi, tokie netur tiesos vadinties mūsų vadovais.

Idant tie vylingi vadovai neklaidintų mūsų, darbininke! tau reikalas svarstyti savo reikalus, tau reikia rūpinties, savais reikalais savo rytdienio būviu!

«Tėvynės» N3 koksai tai ponas B. Bajorunas, pasidžiaugdama SLA. C. valdybos chirurgišku sugabumu, kad nukapoja ligoniui šanarius peiliu, džiaugiasi, kad dabar organizacijos kūnas bus sveikas.

Stolypinas anais metais, kad išsiteisinti prieš pasaulį už kruviną reakciją irgi panašiu «chirurgu su peiliu» save apskelbė. Ar pagydė jis valstybės kūną, apkapokamas rankas ir kojas? Ar pasaulis gali pasidžiaugti iš karikatūros, kokia padarė chirurgiškas peilis Rusijos valstybės Dūmą?

Bet mūsiškiai «patrijotai», pasekdami kruvinąjį Stolypiną, griebiasi ano chirurgiškos metodos ir džiaugiasi, kad pavaro šalin tuos, kurie savo triušą ir skatiką dėjo, kad bendromis savo spēkomis aprūpinti savo rytdienį, kad sutaupinti skatikę našlaičiams, likusiems, kad išnaudotojų [skerdyklos jam atims gyvastį... Kad tas darbininkas, stovėdamas nuolatiniame pavojuje ir baimėje rytojaus, pradeda galvoti, mūsų «patrijotai» džiaugiasi išmetę jį iš tarpo drangu, tokiu būdu išplėsdami įmokėtus jo skatikus!

Ar gi panašus apsiereiškimai neverčia dalyką svarstyti?

Tarptautinis Socialistų Kongresas Kopenhagoje.

Daugeliui sąjungiečių klausinėjant kada pasirodys Tarptautinio Socialistų Kongreso, atsibuvusio 1910 metais mieste Kopenhagoj, platesnis paminėjimas, nesulaukdamas to platesnio paminėjimo nuo bendradarbių, pasiriztų remiantis žiniomis, tilpusiomis laikraščiuose, paminėti kiek plačiau negu kad jau buvo minėta. Pirmu negu prieisime prie to kongreso arba proletarijato tarptautinio parlamento veikmės, negaliu nepaminti tų išpūdžių, kokius darė tas kongresas ant visavietinės laikraštijos, kuri trumpose žiniuose ir ilguos korespondentų pranešimuose skelbė, įvairiai komentuojant jo reikšmę.

ATIDARYMAS KONGRESO.

Rugpjūčio 28 d. 1910 m. tapo atidarytas IV Tarptautinis Socialistų Kongresas Odd Fellow Palaet rūmų svetainėje.

I kongresą susižaviavo 887 socialistų atstovai iš įvairių pasaulio šalių. Iš Vokietijos kongresan pribuvo 189; iš Francūzijos — 48; iš Austrijos 108 (69 vokiečiai, 36 čekai, 2 valakai ir 1 rumunas); iš Anglijos — 84; iš Lenkijos — 13; iš Vengrijos — 14; iš Rusijos — 38; iš Suomijos — 19; iš Belgijos — 36; iš Holandijos — 14; iš Danijos — 146; iš Švedijos — 86; iš Norvegijos — 3; iš Šveicarijos — 13; iš Italijos — 9; iš Ispanijos — 4; iš Amerikos — 24; iš Rumunijos — 7; iš Bulgarijos — 4; iš Serbijos — 3; iš Turkijos — 4; iš Persijos (armėnas) 1. Apart socialistiškų atstovų kongresan pribuvo dar 700 laikraštijos atstovų, taipgi minios svečių.

Susižaviavus atstovams ir svečiams pirmiausiai padaryta demonstracija, kuri atsibūdama nedėdienyje, sutraukė labai didelias žmonių minias į Soendermarker parką, kur atsibuvo įvairiose kalbose prakalbos. Demonstracijoje dalyvavo suvirš 50.000 darbininkų. Procesija buvo padalyta į 14 skyrių; pirmutiniame skyriuje ėjo visų šalių socialistų atstovai ir politiškos organizacijos; antrame moters suvažiavusios į savo tarptautinę konferenciją, o toliau sekė profesionalinės sąjungos. Nesuskaitomos vėliavos plevesavo ant siubuojančių minių, kurios maršavo ištisą valandą, traukdamos nuo svetainės į Soendermarker parką. Čia kalbėtojai nuo keturių tribūnų kalbėjo susirinkusioms minioms. Nuo pirmos tribūnos kalbėjo Joures (Francūzijos atstovas), Molkenbuhr (Vokietijos), Keir Hardie (Anglijos), Adler (Austrijos), Ansele (Belgijos), Lindquist (Švedijos), Plechanov (Rusijos) ir tvarkos vedėjas Anderson (Danijos Landstingio narys). Nuo kitų tribūnų kalbėjo kiti susižaviavę socialistų atstovai. Kalbos sukėlė didelį entuziazmą tarpe klausytojų.

Nuo antros tribūnos, kur plevesavo vėliava su antrašu: «Niech żyje wolny lud polski P.P.S.», o iš kitos pusės «Livetidert internationale Solidaritet Polsk. Socialistick Partii Koepenhawnsk Section», kalbėjo PPS. atstovas, drg. Wronski. Jo kalbą verta paminėti todėl, kad jis pranešė viso pasaulio proletarijatui ir nuo mūsų pasveikinimą ir pasiskundimą ant viešpatavimo kruvinojo caro. Tarp kitko Wronskis kalbėjo:

«Priimkite Danijos draugai brolišką pasveikinimą nuo PPS., kuri ji šiuo metu jums laisviems, turintiems savo nepriklausimą valstiją, jums darbininkams, kurie įstengėte savo pavyzdingos organizacijos sąjungti brangiausias elementus darbininkiško judėjimo: kooperacijas, profesionalines sąjungas ir politišką partiją. Mūsų net savo tautystę turime ginti nuo pavojaus; išplėšia mums prigimtąją kalbą valdžia užpuolikių. Tą ką jūs savo padāvimuose apie didvyrius turite, tą ką savo poezijoje laikote kaip pasakas, mes po carato valdžia tikrybėje pergyvenam. Didvyrystę kovotojų už laisvę parodo šimtai kartuvių, tūkstančiai kalinių ir katorgos kankinių. Bet neapsistojame kovoje. Ateis pergalės valanda,

o tuomet jūs, Danijos draugai, pagelbėsite mums savo pavyzdžiais, prisidėsite prie atsiekimo mūsų laimėjimo»...

Ta kalba, pasakyta vokiškai, iššaukė ilgai nenutylantį delnų plojimą ir šauksmą: lai gyvuoja tarptautinis solidariskumas!

Po prakalbų atsibuvo koncertas orkestrų ir chorų. Vakare parkas praspindo įvairiausiai žiburiai raketų. Didelis, išreškiantis transperante internacionalą fajerverkas apie vienuoliktą valandą nakčia užbaigė vakarą.

PIRMIEJI POSEDŽIAI.

Milžiniškoje salėje Odd Fellow, kuri puikiai vainikais ir tautų bei socialistiškoms vėliavomis iš lauko likos išpuošta, taipgi ir viduryje aplink visą salę socialistiškas raudonas vėliavas jungia baltas-raudonas (danų spalva) festinas. Dideli socialistiški pa- parčiai, stovintie kertėse salės savo kampuose turi susiuvinėtas visų tautų (ne viešpatijų) tautiškas spalvas.

Pirmininkaujant Belgijos socialdemokratų atstovui Vanderweldelė sutaisyta dienos tvarka ir išrinkta 5 komisijos: 1) reikalams kooperatyviškų vartotojų draugijų; 2) reikalams čekiškų separatistų; 3) klausimui valstybių išsiginklavimo; 4) klausimams socialinės politikos, bedarbių ir darbininkiškos apsaugos įstatymdavystės; 5) akeijai dėl panaikinimo mirties bausmės ir kitoms rezoliucijoms.

Kongreso prezidijum nuspręsta pavesti skandinavieškiems draugams ir užproponuota, kad būtų renkami į pirmininkus draugai: Klausen [iš Danijos], Banting [iš Švedijos] ir Jappesen [iš Norvegijos].

Tuoji išrišta kelis konfliktus. Išmestas iš vengrų socialistiškos partijos Alpari's, už tat, kad savo korespondencijoje «Leipziger Volkszeitung'e» apšmeižė partiją, reikalavo daleidimo dalyvauti kongrese kaip atstovas naujos socialistiškos vengrų partijos. Panašius reikalavimus statė ir Švedijos darbininkiškos jaunuomenės delegacija. Holandijos «marksistus», kurie nuo partijos atsisakė kaip marksizmo reformatoriai ir reikalavo leidimo dalyvauti kongrese, kaip skirtinga organizacija, atmeta. Lyginai neprileista su sprendžiančiais balsais kongrese dalyvauti t. v. socialistams-sijonistams.

Atsibuvo posėdžiai komisijų ir tautiškiųjų sekcijų, iš kurių kiekviena sekcija išrinko vieną narį į nuskirtas komisijas, kurios savo posėdį atliko tą dieną (rugp. 29) po pietų.

Komisija I. Po ilgų ir nuodugnių debatų klausime ar politiškoji darbininkų partija privalo eiti ranka-rankon su kooperatyviškais draugijomis, išrinko subkomitetą dėl apdirbimo kompromisinės rezoliucijos.

Reikalauta, kad kooperatyvos oficijališkai priklausytų socialistų partijai, bet kitų nurodinėta, kad kooperatyviškos draugijos kaip ir profesionalinės sąjungos privalo vien bendrai su politiška partija kovoti politiškoj kovoje, bet tur būti savistovios ekonominėj kovoje. Belgijoje ir Francūzijoje vartotojų kooperatyviškos Draugijos yra partijinėmis organizacijomis, kurios iš savo įeigos tūlą sumą moka partijos išdan, bet pastaruoju laiku apsirėškia reikalavimas kooperacijai nepriklausomybės. Vokietijoje nors tokiose vartotojų draugijose 90% yra darbininkų ir valdomos beveik vien socialistų, vienok netik nepriklauso partijai, bet dar gi rūpestingai oficijališkai vengia politikos, užlaikydamos pilną politišką neutrališkumą. Austrijoje kooperacijos nors ir savistoviai gyvuoja ir savarankiškai veikia, tačiau yra šaka darbininkiško judėjimo kaip ir profesionalinės sąjungos; kooperacijos ten gyvuoja pilnoj santaikoj su politiška socialdemokratų partija ir su profesionalinėmis sąjungomis. Visos tos trys darbininkiškos organizacijos formos bendrai veikia, viena kitą remdamos, ir kovoja už darbininkų ekonominių ir politiškiųjų išsiluosavimą. Tas kelias, rodosi, yra vienu iš geriausių ir gali būti pavyzdžiu kitų tautų kovojančiam proletarijatui.

Komisija II. Rugsjūčio 30 d. atliko savo posėdį II komisija. Pirmininku išrinkta drg. Troelstrą [iš Holandijos]. Uždaviniu buvo išrišti klausimas kaslinė čekų separatizmo, ardančio darbininką vienybę profesionalioje sąjungose. Austrijos profesionalinių sąjungų komisija kreipėsi tarptautiniam kongresui su savo rezoliucija, pasmerkiančia čekų separatizmą.

(T.B.)

Iš moterų judėjimo padanges.

Vienas iš svarbiausių klausimų, svarstytų moterų Tarptautiniame Kongrese, atsibuvusiame pereinamo mėnesyje, mieste Madride, buvo «kova priešai prekybą gyvuojančių tavoru».

Kongrese oficiališkai dalyvavo atstovės moterų iš penkiolikos valstybių. Taipgi dalyvavo Blaivininkų draugijų atstovai, gydytojai, sociologai ir daugelis veikėjų abiejų lyčių.

Po apkalbėjimo tikro dalykų stovio linkui įstatymdavytės visose šalyse, prasidėjo diskusijos apie išnaikinimą prekybos gyvuojančių tavoru. Viens iš kalbėtojų reikalavęs rezoliucijos, reikalaujančios įvykdinimo įstatų bausti pirkėją gyvojo prekio (merginių) lygiai kaip ir pardavėją. Išsiaiškino, kad maždaug tokie įstatai jau yra, tačiau jų nedaug paisyti. Plačiai gvildefa priežastis išsiplėtojimo gyvojo prekio prekybos, arba prostitucijos. Sulyg referantų daugumos nuomonės šaltiniu piktos yra reglamentacija prostitucijos ir valdiškas toleravimas paleistuvystės namų, ypač nereikalavimas jokios atsakomybės nuo pirkėjų gyvojo prekio. Jieškomas tolesniųjų priežasčių parodo, kad tomis yra moterų darbo eksploatacija, stumianti tūkstančius darbininkių į bedugnę skurdo, kuris ir veda moteris prie jieškavimo priemonių lengvesnio būdo, leidžiančio palaikyti gyvenimą. Pakol nebus prašalinta sistema išnaudojimo, patol negal būti priemonių išnaikinti prostituciją. Nurodinėta, kad sulyg buvusiųjų suvažiavimų nutarimų, reikalaujančių įvykdinimo apsaugojančių darbininkių būvį įstatų, reikalas yra reikalauti sutvarkyti darbo sąlygas, prašalinti skurdą ir nedatekliai, kurie yra pirmutiniais prostitucijos faktoriais.

Išnaudojimas pakursto ir palaiko piktą konkurenciją, numažinančią prekio kainą, o sykiu darbininkiška luoma gramzdinama kasyk į didesnį skurdą. Tuo tarpu papročiai gerbia asmens turtingumą, ne dvasišką, bet medegišką — paviršių, išvystant pageidavimą puošimui paviršiaus. Kad rankų bei galvos triūsas negal pakakinti milijonų moteriškių reikalų, nes tas triūsas visubesąžiniškiausiai išnaudojamas ir nupigintas, šimtai tūkstančių moteriškių prostitucijoje jieško sau pageibos, nors ten randa pragaištį. Taip žuva tūkstančiai moteriškių.

Kad įgyti galėjimą turėti įtekme į pagerinimą darbo sąlygų, įvairiose šalyse susiorganizavo tam-tikros lygos, kurios taipgi rūpinasi, kad paleistuvystės namai būtų «sąžiniškai» vedami ir nebūtų išnaudojamos darbininkės toje prekyboje. Suprantama, kad tai yra tik paljatyvos, visai blogo neprašalinančios, tačiau jau pats žadinimas humanitarizmo jausmų yra geru daiktu. Svarbiausia veikme yra «Moterų Apsaugos» sąjungų, besirūpinančių auklėjimu jaunuomenės, ypač moteriškos lyties.

Suomijoje ačiu dalyvavimui moterų šalies valdyme, privati-nėms sąjungoms prigelbsti valdiškosios «policijos asistentkos», užsiimančios jieškavimu uždarbį duodančio darbo, neturintioms globėjų merginoms, ir rūpinančiosios nuvesti ant teisingo kelio paklydusias jau merginas...

Daugelyje valstybių į tuos dalykus neatkreipiama atydos. Madrido Tarptautinis Moterų Kongresas nutarė griežtai reikalauti, idant visur būtų pradėtas darbas dėlei prašalinimo to blogo, kuris pasibaisėtinau plėtojasi ir palieka liūdnuas pasekmes.

Reikalas moterų išliuosavimo kasyk daugiau gauna šalininkų.

Į apskelbtą «Revue des Revue» ankieta atsakė labai prielankiai daugelis kiltų pasaulio mokslaviryų, literatų ir politikų.

Garsus rašėjas Povylyas Margueritte tarp kttko rašo:

«Moteris privalo balsuoti, — tuomet tik ji bus išklaudyta, ir įstengs įvykdinti gyvenimą visuomenės apsaugą kūdikiui, moteriai ir seneliui; apsaugą rasai, užkrestai alkoholizmu, sifilisu ir džiova».

B. Poineare pripažįsta «naudą moteris dalyvavimo visuomenės veikmėj kaipo pilietė», tačiau bijosi moterų klerikalizmo.

Tą pat pastabą išreiškia ir Fouille, perspėdamas, kad «katalikiškose šalyse, moterų balsai atiduodami būtų tiems, kam lieps išpažinties klausytojai atiduoti, o tie klausytojai semtų įkvepimus iš Romos».

Francūzijos parlamentarinė grupė, besirūpinanti moterų lygių tiesų reikalui, tuo tarpu paremia Buisono projektą, kad duoti moterims lygias tiesas municipališkuose rinkimuose.

Bandoma taipgi įvykdinti gyvenimą teises «lygios mokesčių už lygų darbą». Taip mat skambėjo įnešimas, reikalaujantis, kad «pradžiai» sulyginti bent moterų ir vyrų mokytojų algas. Tačiau finansų ministeris nurodė, kad panaši reforma apsinkintų valstybės budžetą 9 milijonais frankų vienaš metais, todėl, girdi, su tuom negalima skubinties, pirma nesuradus šaltinių, kaip valstybės budžetą padidinti. Taigi netik nepagerinta būvis mokytojų-moterų, bet sekant Vokietijos pavyzdžius nuo mokytojųavimo pradėta atstatinėt mokytojas vyruotas.

Tuo tarpu valstybė milijonus akvoja dykaduonių armijų užlaikymui, o moterų triūšą išnaudoja.

Prieš tokį Francūzijos parlamento nuosprendį pakelta smarkus protestas, o atvirame laiške į ministerių pirmininką Briandą Herta Mirtel, sako, kad Francūzijos valdžia galvojanti, kaip suturėti tautos mažėjimą sykiu atima duoną ištekėjusioms moterims. Joks nuosprendis linkui moterų negali būti daromas be dalyvavimo tame moterų, kurios tik ir žino, kas yra reikalinga nuspręsti, kad prašalinti blogą. Žinoma, pav., kad senato užgirta tiesa, leidžianti Francūzijoje pasivadinti betėvio kūdikio tėvu, įvyko ačiu moterų reikalavimui. Laiks jau, idant viešame draugininiame gyvenime abi lyti veiktų bendrai ir išvien, kadaigi gyvenimas tų lyčių yra bendras ir reikalai jų turi būti bendrais.

Jungtinėse Valstijose Amerikos moterų lygybės reikalavimas smarkiai plėtojasi, šalininkai to reikalavimo dauginasi ir kai-kur jau pripažinta moterims lygias teises rinkimuose.

Antra tarptautine socialisčių moterų konferencija.

Paklusnios belaisvės ir tylinčios aukos kapitalizmo eksploatacijoje — moteris darbininkės — šitas paskutinis ramstis kapitalistų, taip noriai jų statomas priešai organizuotą vyrų proletariją, metė draugijai savo baisų persergėjimą: «Žiūrėkit, mes moteris darbininkės, ilgai kentėjusios vergės, mes — keliamės!»...

Apie 100 delegacijų nuo 15 šalių — atstovių įvairių moterų socialisčių organizacijų, socialdemokratų partijų, socialisčių klubų, profesionalinių sąjungų ir tt. susivažiavo rugsjūčio 24 dieną į Kopenhagą, kad antroji tarptautinė moterų socialisčių konferencija sustiprint įjegas proletarijato judėjimo ir sykiu apsvarsčius pasemti naujų spėkų savo tolesniam naudingam darbui.

Vos tik suėjo tris metai nuo pirmos tarptautinės moterų konferencijos Stutgarte, o jau dabar aiškiai matoma, kokiais dideliais žingsniais moteris eina prie geresnės ateities. Pirmoj vietoj stovi Vokietija; 82.846 moteris suorganizuotos partijoj, 139.119 skaitosi nariais «liuosų profesionalinių sąjungų». Šita «raudona moterų kareivija» Vokietijoj visados stovi ant revoliucioniškų pamatų.

Antrą vietą užima Austrija; 1909m. partijoj buvo 7 tūkstan-

šiai moterų narių, dabar jų yra 14 tūkst. Centralinis moterų organas išsiplatina skaitliu 20.000 egz. Profesionaliniam judėjime dalyvauja virš 44.000 moterų.

Anglijoj socialisčių moterų judėjimas sunkiau yra perstatyti, jisai panašiai vyrų, išblaškytas po partijas. Buvo mėginta sutraukti centran visų moterų socialisčių spēkas ir sutverti «Moterų Darbininkų Lygą» (Women's Labour League), pavyzdžiui «Darbininkų partijos» Anglijoj — siekiai neišsipildė. Taktiški ir principijališki, gyvuojanti tarpe socialdemokratų partijos ir «Nepriklausomos darbininkų partijos» ardo netik vyrus, bet ir moteris. Su iškilimu klausimo apie cenzo rinkimo teises dėl moterų, tas nesitikimas dar aštresniu tapo. Tečiau gi srityje profesionalinių moterų organizacijų Anglija užima pirmą vietą; 1909 m. skaitėsi 201.769 organizuotos darbininkės.

Žymiai pakilo moterų proletarių judėjimas paskutiniaisiais metais Skandinavų pussalyj. Suvienytoms spēkomis vyrų ir moterų proletarijato, moterims pasisekė iškariauti Norvegijoj politiškas teises ir pasiuntinystę į organus komunališko patvaldymo Danijoj, Norvegijoj ir Švedijoj.

Iš 7 moterų, narių Kopenhagos miesto valdyme, dabartiniam laike yra dvi socialistės. Suv. Valstijos Amerikos, Šveicarijos, Holandijos ir kitų šalių, žymiai pastebama darbininkų klesų užsiteresavimas moterų proletarių judėjimu. Jieškomi nauji būdai, nauja metoda, kad pakelti jų tarpe susipratimą ir patraukti kovon už socializmą. Da ir Finlandijoj, ant kurios guli kruvinas carizmas, ir tenai moterų proletarių judėjimas neapsistoja: 1908 m. partijoj skaitėsi 16.828 moteris, kas daro 30% viso organizuoto finų proletarijato. Da ir Rusijoj, prie didžiausio persekiojimo kraugeriškos valdžios, ir čionai pastebama mėginimas iššaukti proletarių judėjimas. Nuo laikų Stutgarto konferencijos rusų darbininkės parodė žymų veiklumą, ant moterų susivažiavimo (kovoj su prostitucija), organizavo Peterburge savo klubą, įrengė keliatą didelių susirinkimų, kur svarstėsi vien moterų klausimai. «Tekstilniai», Peterburgo sąjunga, kurios paskutinės atskaitos rodo esant 108 moteris — pasiuntė savo atstovę Kopenhagan, kuri buvo vienintelė visos Rusijos moterų atstovė.

Maskvoj, Latvijoj, Lietuvoj ir Ukrainoj visur dalyvauja darbininkės profesionaliniam judėjime. Marguoja moteris ir darbininkų apšvietimo draugijose. Socializmo išsiplėtojimas draugijoj, pasirodo daug galingesnis už durtuvus ir kartuves rusų carizmo!...

Dienos tvarkoj stovėjo šie klausimai: 1) aprūpinimas ir apsergėjimas moterystės; 2) sąlygos ir būdas dasiekimo visuotinio rinkimo teisių; ir 3) įvykinimo kuoartimesnių susinešimų tarpe socialisčių moterų organizacijų visų šalių.

Konferencija išnešė rezoluciją—protestą priešais kraugerišką valdžios užpuolimą ant Finlandijos: «Mēs labai brauginame laisvę Finlandijos, taip kad prie jos gyvuoja ir su ja nustoja demokratiškiausia rinkimo sistema visam pasaulyj». Rinkimo sistema pastatyta ant principo vienos palatos ir ant lygių teisių visų suaugusių piliečių — neskaitant lyties.

Centrališkas tarptautinis socialisčių moterų organizacijos biuras pasiliko Stutgarte. Centraliniu organu pripažintas tapo — kaip ir pirma «Die Gleichheit» — redaguojamas įžymios Vokietijoj socialistės Klaros Zetkin.

Iš «Socialdemokrato» *Napoleonas Smalstys.*

Jeigu trustas pasirįžo pasisavint industrijas ir sykiu eina didesnėj spēkėj, kokis likimas galės būt dar už dvidešimts metų? Ar gali paklausti apie tą manę? Taip, geriau palaukt, iki jie paliks legališkais savininkais visko ir su didele armija ir laivynu pavadiš jus savo pavaldiniais. Argi jie ne kiekvieną dieną stipresniais pastojai? Jų pastanga yra, kad žmonija nusilpninta paliktų. Supraskite, ką reiškia trustų sistema.

ŠIS BEI TAS.

Portugalijos Revoliucija.

Portugalijos ukininkai, apsilikę kareivių rubais sukile, nuvertę valdžią ir išvijoj savo karalių. Portugalijos liaudiai buvo aišku, kad apmainymas savo karaliaus kitu, nė kiek ne permains jų padėjimą. Liaudis nutarė visai nusikratyti karalių ir apskelbti respubliką.

Portugalija neturtinga ukininkų šalis, vargstančių po jungu karaliaus, žemvaldžių ir kunigijos. Ukininkai sukilo, pradėdant šaudyti karaliaus rumus, tuojau perėjo užtai prie užkariavimo vienuolynų, šitų tvirtovių juodųjų spēkų dvasiškijos. Laikinė revoliucijoniška valdžia, pagundyta revoliucijos, apskelbė išvijimą ant visados karaliaus giminės iš Portugalijos ir išvijoj į užsienį visus vienuolius (zokoninkus). Valdžia dabar mananti Portugalijoj įvykdyti amžiną ramybę, bet to padaryti ji neišgalės, nes išrišti kitą klausimą, darbininkų klausimą, jai nėra lengva ir geistina. Portugalijos respublika yra buržuaziška respublika, kuri netik neišgalės prašalinti kovos proletarijato prieš kapitalizmą, priešingai duos šitai kovai dar didesnį lauką ir galę praplatinti kovą, kas jau ir prasidėjo, pavyzdžiui, streikų organizavimosi ir rengimosi prie rikimų.

Į šį parlamentą darbininkai turės stoti kaip atskirą socialistų partiją su savo klesos reikalais. Portugalijos darbininkai palaikiusieji sukilimą, suprato tai ir tuojaus po pagėgio karaliaus, sutvėre savo proletarijatišką partiją.

Darbininkai visų šalių sveikina griuvimą dar vieno caro sosto ir gimimą dar vienos darbininkų socialistų partijos.

N. Smalstys.

Ar badu mirti, ar vogti, ar žudytis?

Gruodžio 13 d. 1910 m. policijos teisme Chicagoj, teisėjas Newcomer išgirdo nuo areštuotojo Juliaus Schultz šiuos žodžius:

«Gerbiamasis Teisėjau, tavo nuteisimą priimu, bet patark man pirma, ką turiu daryti, jeigu jau pajiegos neleidžia užsidirbti sau pragyvenimą; darbo niekur gauti negaliu, nes užtektinai yra jaunesnių, stipresnių už mane, kurie parduoda savo spēkas. Mano niekas jau neperka. Kągi turiu daryti ar badu mirti, ar vogti, ar nusižudyti? Badaut negaliu, žudyties nenoriu, nes aš noriu dar gyventi»...

Taip kalbėjo teisėjui senelis, iš kurio akių stambiais šlakais krito ašaros, bet jo drebančiame balse buvo girdžiama drasa ir išmintis. Teisėjas ir esantieji teisme buvo nustebinti ir teisėjas, ištikrųjų, atsirado keblam padėjime, kadangi kitokio atsakymo duoti negalėjo, kaip tik pripažinti teisę «vogti», kad gelbėtis nuo bado, nes žudyties įstatai uždraudžia dar rusčiau. Teisėjas pripažino viešai, kad tam žmogui niekas kitas nelieka, kaip tik «vogti», nors sykių žino, kad privatiškos nuosavybės nepaliečiamybė kalėjimais ir teismais apginama, nors žino, kad įstatai leidžia paliečiusį «svetimą nuosavybę» užmušti.

Tai pavyzdys šiandieninio surėdymo tvarkos!

Darbininke! Pagalvok, ar ne kiekvieną iš mūsų toks pats likimas laukia? Kada suaiškuojai visas savo spēkas, kad sutverti pasaulio turtus ir puikybę, kada tavo spēkų išnaudoti negalima, draugija išmeta tave kaip nudėvetą daiktą į sąšlavyną, bet kad tu, kaip gyvas daiktas, negali tame sąšlavynne suputi ir eini reikalauti tik mažą-mažytę dalelę to, ką esi pagaminęs, tau pasako, kad viskas yra «mano», nejudink, nes kitaip prašaišt turėsi, o kada klausai, ką turi daryti, tai tiesų davėjai negalėdami tau viešai pasakyti: «Žuk nereikalingas»... nes tokiu atsakymu nutrauktų nuo savo veido veidmainystės narvę ir parodytų žmonijai kuo yra šiandieninės kodeksų tiesos, paliepia eit vogt, idant krautuvninkas, bankierius, piniguočius ar jų apginėjas policistas tave nušautų.

Pagalvok darbininke koks tavo likimas ir pagalvok, kas tau tokį likimą suteikė. Ar tie, kurie tau viską, ką esi savo vardu pagaminęs pasauliui, atima ir pastato ant sargybos teisėjus, policiją kalėjimus ir kartuves, kad dabotų nuo tavę tą, kas yra tavo triuso vaisiais, ar tu pats, kuris besmegeniška kaip dirbamasis gyvuolis dirbi ir atiduodi savo triuso vaisius, neprotaudamas klausai, ką tau įpasakoja pirmiausiai juo dieji temdintojai bažnyčioje, o po to tavo triuso vaisių grobiškai?

Pagalvok.

Ar nėra kalčiausiu tasai, kuris gamina ir kitiems savo triuso vaisius atiduoda, o pats iš jų trupinėlio paskui reikalaujamas užsipelno sau vardą plėšiko, išmatos, kriminalisto ir piktadario.

Darbininkas turi tiesą ir galę pasakyti dykaduoniams, kad viskas, ką kas savo rankomis ar protu pagamino, yra jo nuosavybe, o ne tų tranų, ką sugrobia svetimo triuso vaisius.

Bet kodėl tas darbininkas nesinaudoja savo gale, kodėl nesuvienija savo spēkų, kad pasakyti tranams, jų armijai, policijai ir įstatams, jog nieks neturi tiesos išplėšti iš žmogaus to, ką aus savo triuso pagamino, jog visuomenei nereikalingi yra tranai, bet reikalingi darbininkai, reikalingi ne kalėjimai, bet namai, kur darbininkas sulaukęs senatvės, ramiai ir laimingai naudotųsi savo triuso vaisiais, kuriuos pagamino sau ir draugijai, turėdamas spēką.

Pagalvok, darbininke.

A. S. Raulinaitis.

Nelinksminanti statistika.

Metai susideda iš 525000 minučių, tuo tarpu valdiškoji statistika, padaryta pramonės ir darbo biuro, parodo, kad Amerikos pramonija užmuša ir sužeidžia traukyje metų 526000 asmenų, taigi daugiau kaip viena ypata kas minuta.

Rusų-japoniška karė prarijo 833,700 užmuštų ir pažeistų vyrų, imant visus užmuštuosius ir sužeistuosius, kaip ant sauzemio, taip ir ant marių. Reiškia daug mažiau, negu Jungtinėse Valstijose ramybės metais prauzuva.

Geležkeliai daugiausiai žmonių užmuša ir sužeidžia; statistika rodo, jog skaitlius pasiekia 100,000 asmenų. Antra

vietą po tų užima kasyklės, o trečią plieninė išdirbystė, kur ant kiekvieno 7000 išdirbto plieno pripuola viens žuves darbininkas, o iš to plieno darant rėles ant kiekvieno 70,000 tonų išdirbtų rėlių taipgi pripuola vienas žuves darbininkas.

Suviš 300,000 žuva ir pažeistais liekasi prie budavoji-mo namų. Statistika visai nieko nesako apie tuos, kurie žuva, užsinaudiję švino garais bei kvėpuodami kitokiomis fabrikų dulkėmis, gaudami džiova bei chroniškas ligas. Tokių aukų pramonija daugiausiai praryja; juos ryja palengvėle.

Tik New Yorko mieste suskaičyta, kad 37000 darbininkų kasmets mišta, užmušti pasibaisėtinų darbo ir gyvenimo sąlygų.

Ar gali kas pasakyti, kad tas pats darbas tiek žmogiškų gyvasčių praryja Europoje? Kodėl gi? Todėl, kad ten bent reikalaujama iš kapitalistų atlyginimo už darbininko sveikatą ir gyvastį, ypač už buvusius kariūmemėje, čia gi kapitalistai, turėdami savo rankose valdžią, ant darbininko sveikatos ir gyvasties visai nežiuri, nes ji jiems nieko nelėšuoja, į užmušto ar pažeisto vietą stoja desėtkai, siuldami savo spēkas ir gyvastį už sausos duonos kąsnį.

«Išmintingasis» Rooseveltas sako, kad ateivystei reikia uždaryt duris, nes ateiviai tik kenkia. Ar pamislia tie besažiniai, kad jei ateiviai nesigrustų į amerikoniškos pramonijos skerdyklas, Amerika į dešimts metų turėtų nusibankrutyti.

Bet ne tame dalykas. Kapitalistų pliaušimo proletarijatas nepaiso. Pasibaisėtinus statistikos privalo atkreipti darbininkų akis į priežastį to viso pikto, o priežasčia yra kapitalizmo tvarka ir kapitalistų gaspadoriavimas.

Tas tai jau nepatinka.

Paskutinis «neklaidingojo popiežiaus» Pijaus X -to ganytojiskas laiškas kunigijai, t. v. «breve» padarė didelį neužsiganėdijimą tarp kunigijos ir, beabejo, nevienas jų tylomis savo generolą paikšu pavadina, kad uždraudžia kunigams užsimiti pramonijos bei finansiniais reikalais; įsako kad kunigai tuojaus atsisakytų nuo užimamų vietų kaipo bankų direktoriai, kasieriai, pramonijos draugijų nariai, akcionieriai ir t. p. Ištikrųjų popiežius sudavė «dušių ganytojams» per opiausią vietą, bet vargiai kunigėliai, kurių dievu jau seniai liko doleris, jo įsakymas pasiduos. Popiežius teisingai savo reikalavimą tuo, kad kunigai užsiėmę «bizniu», perdaug save apsunkina ir mažai tur laiko užsimiti žmonėms. Ištikrųjų, tai popiežių prie to įsakymo privertė kunigijos suktybės ir vagystės, kuo teisiasi visai neblogiau už buržujus, o žmonės matydami savo ganytojų šlyškščius darbus, kreipiasi nuo jų šalin ir popiežijai «biznis» susisaurina.

Ypatingai šie pereitieji metai kunigų vagystėmis ir dėlei to net žmogžudystėms atizymėjo.

Nekalbant apie Čenstakava ir kitų šalių vienuolynus, nekalbaat apie Amerikos parpijas, kuriose kunigų vagystės, tai paprastas dalykas: privesiu čia vieną faktą, kunigiškios doros. Štai Bavarijoje Pendorfe, netoli Monachijos, klebo-

nas Muensterer apvogė vietinę banką ant suvirš 200,000 markių, iš bažnyčios kasos pasisavino 40,000 markių, o prie to pasiliko sau dar keliatą tukstančių markių žmonių, kurie pasitikėdami kunigu, savo pinigus pas jį sudėję buvo. Sugrobęs tuos visus viršpaminėtus pinigus, kunigėlis pabėgo su kokia tai aktorka į platų svieta. Bankos spintoje paliko sekančio turinio laišką: «Jėigu rasite kasoje tiek pinigų, kiek yra pakvituota knygose— tai viskas tvarkoj. M u e n s t e r e r.

Dorasis kunigėlis tiesą pasakė, nes budamas pats knygvėdžiu ir kasirium, gautus pinigus kvitavo savo kišeniuje, jokių užrašų knygose nepaliko.

Ben Hanford.

Evangelija taupojimo.

Gerai, aš papasakosiu pasaką ir klausiu vieną klausimą. Kitą kartą gyveno tulas Conecticut'o Yankė, kuris buvo pusėtinai smarkus žmogus. Kiekvienas iš jų pažįstate Conecticut'o Yankių smarkumą. Šis ypatingai Yankė turėjo sunų ir, kaip rupėstingas auklėtojas, jis darė kiek galėjo, kad atvesti savo sunų į vėžes, kuriomis jis turėjo eiti. Tai buvo jo geidimas, kad sunus išaugtų į kitą kokį jau smarkų vyrą, kaip jis pats, taip, kad jis įstojęs į gyvenimo kelionę, būtų sugabus (tikęs) gautiesi vidurin šešėlio visų geriausių žmonijos sunų,— ištikro, nors kiti Conecticut'o Yankės nė viens nemokė savo vaikus imti nuo jo pavyzdį.

Apart kitų dorybių, Yankė stengėsi, kad išvystyti savo sunuje norą taupojimo— jis geidė, kad jo sunus būtų taupus, pačėdus.

Vieną vakarą tikką po vakarienės senis Yankė tarė į savo vaiką:

— Jonuk, Jonuk, kodėl tu netaupoji pinigų?

— Netaupoju pinigų?— atsiliepė Jonukas. Kaip aš galiu taupoti pinigus, kad aš neturiu pinigų?

— Gerai Jonuk, aš tau duosiu truputį pinigų ir tu turėsi juos taupoti.— pasakė senis.

— Labai puiku tėte, duok man dolerį ir aš sutauposiu.

— Gerai, Jonuk, aš tau duosiu tau. Bet tu turi nuveikti ką tokio, t. y. tu turi uždirbti.

— Labai gerai, tėte. O ką aš turiu padaryti?

— Na, Jonuk, aš tau pasakysiu. Tu šianakt gulk be vakarienės, tad už tai gausi penkis centus ir tu galėsi sutaupoti penktuką.

Jonukas buvo neišpasakytai išalkęs, bet jis labai norėjo penktuko, manydamas apie žaislus, kokius turės praleisdamas jį, ir todėl jis atsakė drąsiai:

— Puiku, tėte! Duok mant penktuką ir aš jį sutauposiu.

Taip Jonuks be vakarienės nuėjo gult, išalkęs, bet jis turėjo penktuką sutaupotą, kad negeistini sapnai kuteno jo tuščius vidurius, laiks nuo laiko palengvindamas skausmą, primenant praleidimą uždirbtų pinigų.

Aut galo atėjo rytas ir Jonukas su penktuku delmone, ir su dideliu graužimu viduriuose, atėjo pusryčiaut.

— Labą rytą, Jonuk — pasakė tėvas.

— Rytą, tėte.— atsakė Jonuks.

— Išalkęs, Jonuk?

— Labai.

— Nori pusryčių?

— Taip.

— Gerai, Jonuk, aš tau pasakysiu, tu gali valgyt pusryčius jei nori, bet dar yra kas—nors ką tu turi padaryti.

— O kas gi, tėte?

— Matai, Jonuk, laikas persimainė nuo praeitos nakties. Tu matai, tu turi dabar pinigų ir tu turi mokėti už įnamystę (board).

— O kiek aš turiu mokėt, tėtuli?— paklausė Jonukas, jausdamas silpnumą skilvyje.

— Žinai sunau, tu atiduok man tą penktuką, kurį tu sutaupojai ir tada gali sėsties ir valgyti tiek, kiek norėsi.

Ir su gailesčiu, bet be jokio svarstymo (abejonės), Jonukas užmokėjo savo sutaupotą penktuką už pusryčius.

Štai mano pasaka.

Dabar dėl mano klausimo.

Jei Jonukas gavo penktuką už nevalgymą vakarienės, ir turėjo tą patį penktuką užmokėti už pusryčius, tai kiek pinigų Jonukas sutaupojo?

Ne. Tamista nebandyk juoktis. Ne, jei tik Tamista esi darbininkas.

Jei Tamista tik pamąstysi valandėlę, tai pamatysi, jog Jonukas sutaupojo tiek pat, kiek jų darbininkai sutaupojate iš savo uždarbio. Kiek tad bus? Kiek jų gaunate? Aš galiu jums pasakyti iki vienam centui. Na, padėkim, viską, ką koks ypatingas darbininkas gauna, bet tikrai ką mes visi darbininkai gauname už mūsų darbą dėl gyvenimo.

Vakar mes gavome tik tokią už savo darbą algą, kad pramistume iš jos ir galėtume dirbti šiandien.

Praeitą savaitę mes gavome tik tokią už savo darbą algą, kad pramistume iš jos ir galėtume dirbti šią savaitę.

Šį mėnesį mes gausime tik tiek, kad galėtume dirbti kitą mėnesį.

Šį mėną mes gavome tik tiek, kad pajiegtume dirbti kitą mėną.

Mūsų gyvenime mes privalome gaut tik užtektinai algos, kad galėtume atlikti ponams magnatams darbą, ir kad galėtume paskleisti atsakantį skaitlių kudikių, kurie privalo užimti mūsų vietas, kaip mes jau užmerksime akis.

Kaipo k l e s a, mes darbininkai gauname tik ką ekonomistai vadina «living wage», t. y. kad tik šiandien išmėti,— nė daugiau, nė mažiau. A!— girdi tu, tu žinai, kad yra darbininkų, kurie gauna \$5.00 į dieną! Tai jau daugiau negu tos dienos aprūpinimas.

Taip, mano bendrai, yra darbininkų, kurie gauna penkis dolerius į dieną. Bet tankiausiai atsitinka, kad žmogus ir su augštesniu uždarbiu negali daugiau atsiekti, kaip tik tiek, kad galėtų rytojų sulaukęs dirbti. Ir atmintkite, aut vieno su augščiau minėta užmokesčia žmogaus yra čielos gro

pos gaunančios mažiau— gaunančios vien badavimo algą, tokią, kurios net siauriausiam pragyvenimui neužtenka.

Ir pamąstykit apie tuos, kurie neturi jokio darbo ir negauna jokios algos.

Dabar, kodėlgi šiame laike tie, kurie viską svetui pagamina gali išdirbti daugiau lobių su mažiausiu skaičium rankų, nė kad pirmiau, kaip istorija atmena, kodėl vyras savo dienos darbu padėydamas nuo dviejų iki dvidešimts sykių daugiau lobių nė kad «tos dienos pragyvenimui», kodėl tai po šitokiu padėjimu vyras, moteris arba kudikis dirba vien už «dieninį pragyvenimą?» Čia yra tik viena priežastis, mano bendrai. Tai yra, kad darbininkai neturi supratimo patį sau dirbti. Kad nori gyventi, jie turi dirbti. Kad nori dirbti, jie turi parsiduoti tiems, kurie yra savininkais dalykų, su kuriais atliekamas darbas.

Męs socialistai norime, kad tie, kurie padaro viską, kas tik pasaulyje yra reikalingu, kad jie pasisavintų įrankius, su kuriais darbas yra atliekamas. Kad tie kurie dirba, turės savo įrankius ir dirbs su savo įrankiais, tai ir turtas, jų pačių pagamintas, priklausys jiems. Tada tie, kurie dirbs, bus turtingi ir turės visą lobį, kurį pasigamįs— ir to jiems pakaks. Ir tada tie visi, kurie nenorės dirbti, neturės jokio lobia— ir to jiems taipgi pakaks.

Iš angliško vėrtė. J. Stasiulevičius.

Ant gyvenimo slenksčio.

(Pagal E. Čirilkovą).

Parašė A. Žymontas.

— Ir tegul sodina!... Nebijau!... O už ką jie?... Į peklą paklius jie visi!... Ir ačių Jezusukui!

Nuo to laiko, kaip išvežė Staselį, Jonėlis, bijojo ir ne-kentė policijos; kiekviename iš jų jis pažino vieną iš tų, kurie atėjo naktį Staselį išvežti...

— Ot šitas žaislus mano išmetė... U- u!... Koks bjaurus!

-- Kodėl tu manai, kad tas?.

— Aha! O usai gi! Aš jau užtėmijau...

— Pas visus usai...

— Aha! Netokie! Manęs neapgausi... Aš žinau...

V.

Mama sirgo. Atvažiavo daktaras, kilo didelis bėgiojimas po kambarius. Nešiojo vandinį, ledą, baltas paklodes, bėgo į aptieką ir niekam nerupėjo Jonėlis. Apie jį visi užmiršo. Teta miegojo dabar su mama, o su Jonėliu miegojo nauja virėja. Naktį ji knarkia ir dar labiau gązdina. Arba umai, pribėgs basa prie Jonelio ir išima iš lovelės.

— Ko tau reikia?

— Tupkis!

— Aš nenoriu...

— Tupkis, tupkis! Dar padarysi siu-siu...

— Tai varna kokia... aš nemaziukas...

— O tu nesikioliok! Buntaučikas...

— Pasodins, o pati vėl, bridingt ant šieniko ir vėl knar-

kia... Ot kokia ji... Ir nieko nepadarysi... Sėdi Jonėlis ir snaudžia... Galva žemyn, žemyn linkt... ir umai pabunda.

— Virėja! Ot kokia... Pati knarkia...

Atsikelia, palpa ant krėslo, o nuo krėslo į lovelę. Virėja umai pabunda:

— Kur tu?— a... Atsiguliai... jau padariai?...

— Atsitrauk, sakiau, kad nenoriu, o ne, tai mamai pasakysiu.

— Motina miršta, o jis mamai— nemandagus!...

— Nesikioliok, sakiau tau!

Buvo skaudu, o labiausia baisu, kad mama numirs. Ir Jonėlis įspaudęs galvą į priegalvį, patyliukais verkė...

— Ramumo, nuo jūsų pakaruokliai, nėra... O dieve mielaširdingas! Atleisk jiems, prakeiktiems!— šnibždėjo virėja ir vėl pradėjo knarkti...

Dieną, kuomet visi užmiršdavo Jonelį, jis žaidė savo kambarėje ir pašnibdomis kalbėjo su žaislais, todėl kad gailėjosi mamos ir stengėsi nebrzdėti.

Blekiniai kareiviai perstatė policistus. Jis statydavo juos ant žemės, o pats apšingkludavo plieniniu kardu.

— Kur Staselis?— supykęs paklausė jis.

-- Kalėjime sėdi.— pats patyliais atsako už policistus.

— Kalėjime? Tuoju išleiskite! Girdite?

-- Neleisim...

— Paskutinį sykį klausiu! Išleisite?

— Ne.

— Ne?

— Ne...

— Tai ot jums, ot, ot!...

Ir kareiviukai laktė į visas pusės nuo kardo kirčių. Vienas kareiviukas su juodais usais, buvo ypatingai pažymėtas Jonelio: tai tas pats su usais, kuris išvežė Staselį. Tą kareiviuką paėmęs Jonėlis nuo grindų sakydavo:

— Eik čion!... Aha!... Į kalėjimą jį!

Juodoji nuo žaislų skrynutė buvo kalėjimas ir ten Jonėlis įmetė tą kareiviuką su usais.

— Gerai tau?— klausė Jonėlis žiurėdamas per išpjantą mažą langelį. Ilgu, aha, o Staseliui, manai, linksma?...

Sename albume buvo Staselio paveikslas: čia Staselis nufotografuotas dar gimnazistu kaip buvo. Jonėlis išėmė tą paveikslą iš albumo: jis reišė patį Staselį. Staselis irgi sėdėjo juodoj skrynutėj ir kuomet ten pakliudavo kareiviukas su usais, tai jis tuoj pradėdavo verkti ir prašyti atleidimo nuo Staselio.

— Prašyk Jonelio!... Aš negaliu... Kaip jis panorės, taip ir bus!— sakydavo Staselis.

Tuomet Jonėlis išimdavo Staselį iš kalėjimo, bučiuodavo jį ir padėdavo savo lovelėj po priegalviu.

— Gali but, Joneli išleisi jį?— paklausė Staselis.

— Jį? O kam reikia!...

.....
Po lovele, buvo surengta pekla. Velnias irgi buvo— tai sulūžusi meškutė, kuri tupėjo prie lovos kojos.

— Eik į peklą, prie velnio... Ir jūs visi! visi! visi!

Jonelis sustumdydavo koja išmėtytus po aslą kareivius ir sviedė juos po lovele. Tuose žaisluose Jonelis užmiršdavo apie tai, jog mama vis dar serga ir kad Staselis negrįžta namo. Laikinai visus liudnumus užsimiršdavo ir, rodėsi, kad viskas gerai:— Staselis namie po priegalviu, mama sveika, priešai nubausti ir užrakinti peklo... Prisižaidęs Jonelis eidavo gulti ir visuomet dėkingai žiurėdavo į «dievo akute» prieš Jezusuką... Dabar Jonelis labai susidraugavo su juo ir retkarčiais kalbėdavosi:

- Mama pasveiks. Taip!
- Pasveiks...
- O Staselis?
- Parvažiuos.
- Kuomet? Ant velykų? Kuomet tu prisikelsi? Kartais Jonelį virėja užtikdavo besikalbant:
- Su kuom tu čia kalbi?
- Ne tavo darbas.
- O kam Jezusuką minėji? Tai negerai...
- Kas tau darbo! Ne su tavim gi!
- Bedievis!
- O tu varna šlapioji. Ir eik sau!

Kuomet teta davė Joneliui pyragą, jis padalydavo jį į dvi dalis: vieną suvalgydavo, o kitą padėdavo ant lango, netoli Jezusuko paveikslo.

— O šitas tau... Jeigu naktį nesuvalgysi, reiškia, kad nenori...

Rytą labai anksti, Janelis žiurėjo iš lovelės ant lango.

— Nenori!— šnibzdėjo jis ir išlipęs pasiimdavo padėtajį pyragą ir suvalgydavo dar gulėdamas lovoje... Jonelis žinojo, kad dievas nevalgo pyrago, nepietauja ir negeria arbatos, bet jis visuomet palikdavo pusę dalies savo pyrago ant lango, persitikrindamas, jog Jezusukui malonu žiurėti, kaip myli jį Jonelis ir koks jis gas bernelis.

Turėjo Jonelis dar vieną mylimą žaidimą— tai šautuvas, kurį jam dovanojo Staselis per jo varduves. Puikus šautuvas! Nagi pabandysiu.

— Gana tau pyškinti! Teta nepavelina: mama bijo...

— Na, aš darysiu taip, be pistonų!

Tas buvo vis viena: vietoj šuvis, reikėjo tik pasakyti «trach»— ir priešai virto.

— Į ką tu čia šaudai. Gal tai į žmones!

— O kas tau darbo. Išėik, o jei ne... — Jonelis grasi-no ir taikė į virėją.

— Peštukas. Tikras peštukas auga!

— Ir tegul auga!

— Ach tu! Visai į brolių panašus! Jo keliais eini... Pakaruokliai!

— O tu žioplai!

(T. B)

Socializmo laikuose, jei žmonija dirbs nedaugiau tik tiek, kiek visa žmonija valios sunaudot, tai ir dirbtuvės nereikės užda-ryti, o iš to darbininkai turės «pikniką». Kapitalizmo laike, kaip tik perviršis, tada fabrikos užsidaro ir jus, darbininkus, pagauna panika. Ar jus negalėtumėt katro vieno iš šitų dviejų pasirinkti!

Artinas Galas.

(Aukauju kunigijai.)

O griežkit ir siuskit lyg hydra juodoji,
Nuvytusioms lūpoms skelbiant žodžius meilės,
Kad' akis dega vyla kerštingoji,
O iš žodžių tryška tik nuodingos seilės!

Anko kryžiais puoškite tuščiąją krutinę,
Nes dorą ir meilę nustelbė gošlumas,
Lai tiki pasaulis, jog nėsat sumynę
Kristaus mokslą, tiesą — tebūna aklumas!...

Naikinkite viską, kas verčia gyvybę
Gyvosioms mūs dvasios krutinėj pulsuoti,
Nustelbkite šviesą, išplėskite tamsybę,
Lai diegai nuvyta! — kam turi žaliuoti!...

Sutelkite spēkas, ir marą paskleiskite,
Lai žuva pasaulio puikybių tvaršliai!
Glėbiuose melužių linksmai laiką leiskite,
Lai taurėse maudos gošlybės geismai.

Nes artinas galas jūsų ištvirkimo,
Apsvaigę užmirštat tamsybę plėtot;
Nestengsit apveikti tiesų prigimimo:
Gyvybės judėjim's negal apsisot.

Kaip nakties tamsybės negali užkloti
Spindėjimo saulės, nors dengia žeme:—
Jį dangus atšviečia; — kaip veltui meluoti,
Jog saulė nešviečia pasauliui nakčia,

Nes mėnuo ir žvaigždės visgi tat parodo, —
Taip lygiai ir mokslo šviesą neužklos

Naktis jūsų dogmų, jūsų melo juodo,
Prasmegsit jūs lyg kad prajovas gamtos!

Tat spjaudykite šviesą, maro kvapais pūskite,
Nes jiji tamsybės ūkus išsklaidys,
Meluokite, pluskite, sielvartaukite, sluskit,
Tiesos vystymosi nieks neatmainys.

J. B. S.

Jeigu dabar darbo žmonės palaiko patį save ir turčius, tai socializmo laikuose jie tik save turės palaikyti. Tame tai ir yra palengvinimas, nes ir jie turės būt aprūpinami per socializmą.

Cerai.

(p. Em. Šimkaitel, Rygoj.)

Cerai, viens kitam mėš rankas pasiduokim
Ir reikale brolių iš vargo vaduokim;
Padėkime naikinti dvasišką miegą,
Tarp pilko likimo atraskime įiegą.

Jovaras.

Korespondencijos.

Rašyti reikia visados tik juodu rašalu ir tik ant vienos pusės po-pieros, neperšviečiamos; viršuje palikti bent dvi eilutes neužrašytas
Žinios turi būt teisingos, paduotos teip, kaip atsitiko, be ilgų privadžiojimų ir pamokinių. Žinios iš darbininkų gyvenimo visados bus patalpintos.

KENOSHA, WIS. Yra čia pusėtinai lietuvių, tarp kurių randasi ir keliolika draugysčių, kaip tai: LSS., SLA.,

TMD. ir kitokių po dvasiška vadovyste.

Nors mūsų miestelis ir nedidelis, bet lietuvių yra daug ir kone kiekvienas priklauso prie kokios—nors draugystės, ir tuomi turi šiokių bei tokį užsiėmimą.

Yra čia ir lietuviška bažnyčia, kurioj mūsų kun. skelbia taip vadinamus: «dievo žodžius». Negalima praleisti to, kad mūsų kunigas yra be užsiėmimo ir kad jis nieko neveikia, žodžiu sakant, mūsų kun. turi daugiau užsiėmimų, negu Rosijos valdžia, smaugdama ir kardama politiškuosius «prasikaltėlius»; mūsų kunigas daugiau darbuojasi, negu Invkizicijos laikuose dvasiškija, naikindama laisvamanius. Tasai žmogus kiekvieną šventadienį mokina, šaukia, rėkia ant paklusnų savo avelių, sakydamas: «Neužmirškite dievą, bukite kantrūs, mylėkite artimą savo, atminkite, kad yra pragaras, tame pragare milijonai šėtonų; taipgi, kad yra augštai dangus, gražus, šiltas ir tt.»

Žinoma, kantrumą turi priminti, taipgi paklusnumą avelėms, o už kantrumą prižadėti dangų, nes kitaip ir buti negali, mat kirpdamas avelę iki skuros, mokina buti kandre prižadėdamas po žiemos šalčių, šiltą dangų. Toliaus, jis mokina mylėt artimą savo kaip pats save; aš norėčiau klausiti, kaip jis myli artimą?— parsitraukė mūsų kun. J. Kleinauskas į Kenosha, Wis. iš Pa. valstijos vargoninką su visa jo šeimyna, o parsivežęs vargonininką liepė jam dirbti visokius darbus, net padlagas plauti ir tt..

Žinoma, vargonininkas tą viską atlikdavo, nes gyvenimo sąlygos tą vertė daryti. Bet kada kun. pareikalavo nuo var. Višniausko, perdaug darbo, var. atsakė, kad tas darbas geriaus tiktų kun. gospadinei, kunigas užsirusino ant var., kad jo numylėtinei siulo tokį nešvarų darbą, tuoj liepė išsikraustyti var., net ir iš Kenosho, neužmokėdamas jam prigulinčios algos \$80.00, kuriuos vos—nevos išgavo per teismą, bet už tai kaštavo, vargšui nemažai.

Štai mutų kunigų «artimo meilė». Matyt, kad jie į peklą ir dangų patįs netiki.

Taip, broliai ir seseris, dangus yra ant žemės, tik mes turime surašti jį!

Z. M. Songaila.

CHICAGO, ILL. Kaip plačiai žinomas rubsiuvių streikas dar nepasibaigė, darbininkai laikosi gana tvirtai.

Nors jau kelis sykius bandė juos išardyti kapitalistų laikraščiai ir slapti agentai, skelbiant bjaurius melus, buk jau didesnė pusė grįžo prie darbo, bet viskas veltui; darbininkai susiėmę ranka—rankon, laikosi kuostipriausiai, nežiurint melagingų ir suvadžiojančių laikraščių. Čionai tik galima rasti vieną anglų laikraštį, kuris paduoda teisingas žinias, apie streiką, o tuo yra «Daily Socialist». Už pereiną savaitę pripažino uniją dviejų dirbtuvių bosai, apie 800 darbininkų sugrįžo prie darbo ir dirbdami, galės šelpti kitus brolius streikičius.

Pašelpas siunčia iš visur, ačių susipratusiems draugams, kurie rengia teatrus, balius skirdami pelną streikičiams.

M. J. Butvilas.

PHILADELPHIA, PA. Pastaruoju laiku, tarp mūsų lietuviu, ypač intelektualiosios, prasidėjo bruzdėjimas, kas labai malonu ir pagirtina yra tai matyti bei girdėti.

Sausio 20 d. per pasidarbavimą nekurių prakilnesnių draugų, tapo sušaukta keletas draugų, kurie šiuom, ar tuom yra atsižimėję literaturoj.

Susirinkimą atidarė drg. J. B. Smelstorius paaiškina—mas tikslą susirinkimo. Po išsireiškimo nuomonių, tapo suverta «Rašytojų Ratelis», kuris pasistato sau už pareigą:—lavinti ir lavinties, gaminti originališkus veikalėlius, leidžiant juos per rimtą kritiką «R. R.» susirinkimuose, žodžiu sakant, varyti literatišką darbą pirmyn, kuom manoma išlavinti neišsilavinusius, bei sustiprinti dvasią ir energiją nusilpnėjusių rašėjų.

Sekantis «Rašytojų Ratelio» susirinkimas, nutarta laikyti Sausio 27 d., 1815 E Moyamensing Ave. 8—tą val. vakare.

Sausio 21 d. latviai Socijalistai surengė koncertą su prkalbomi, kaip paminėjimui Kruvinojo Nedėldienio 1905 m. Petrąpylėj, kur buvo užkviesta ir LSS 1—mos kuopos Choras, kuris su noru, dalyvavo latvių tarpe.

V. Jakštys.

SAJUNGOS REIKALAI.

L.S.S. Centro Sekretoriaus Pranešimai.

- 1) 145-tos kuopos įnešimas prisidėt prie Socialist Party tape sulaikytas ir pareikalauta nuo kuopos motyvai dėl to įnešimo, gavus motyvus taps pagarsintas organe.
- 2) Drg. J.J.Nienius pranešė, kad jis jau galutinai atsiseisęs su adm—ja reikale spaudzinimo «Ko mums žvaigždės mokina».
- 3) Adm—jai pasiūsta bila C.Sekr. iškaščių už Decemberį 1910 m. ant sumos \$8.12. Iškaščiai tą mėnesį pasididino iš priežasties pirkimo naujo Journalo ir Adresų knygų.
- 4) Ant 7 kp. interpelacijjos, kodėl nepatalpinama nominacijų pasekmės, paaiškinta, kad priežastis, tai stoka laiko.
- 5) P.Puskunigio pareikalavimas, kad jam apmokėtų jo iškaščius, pasiūsta P.K—tui.
- 6) P.K—tui pasiūsta C.Sekretoriaus pranešimas, kad išrinktų naują narį į Centro knygų Perž. K—ją.
- 7) Ant drg. V.Jakščio pareikalavimo, kad P.K. pasiskubintų su išreikalavimu iš J.Griniaus dokumentų, kuriuose V.Jakštį apkaltina «Rankpelnio» redaktorius už prasižengimus LSS. D.B. — paaiškinta, kad tas V.Jakščio pirmesnis reikalavimas buvo skaitytas C.K—tų konferencijoje New Yorke, bet kadangi J.Grinius negalėjo jokiais dokumentais paremti savo užmetimus, tai tuomi dalykas konferencijoje užsibaigė, bet dėl stokos laiko nebuvo pranešta apie tai Jakščiai.
- 8) 129 kp. įnešimas, kad kuopoms nebūtų išduodama ant bargo literatūra, tapo performuluotas ir sugrąžintas dėl perkratinėjimų. Kuopa apsvarsčius ir užtvirtinus prisiuntė C.Sekretoriui ir dabar įnešimas pasiūstas V-K—tui.
- 9) Visiems rajonams tapo išsiuntinėta Užklauso Blankos dėl rajonų statistikos.
- 10) 157 kp. prisiuntė oficiališką paaiškinimą, kodėl ji atsisakyre nuo 116 kp. Kaip matoma iš paaiškinimo, tai priežastis yra religišku pažvalgų skirtumas.

11) Užklauso 19 kp., ar sutinka su C.Sekr. performulavimu jos įnešimo, 19 kp. sekretorius atsakė, kad nesutinka, nes esant pasakyta, kad už kalbėtojus negalima kviešti «nesąjungiečius», o turėtų būt «nesocijalistus». Ant to paaiškinta, kad pačios 19 kuopos įnešimo originale pasakyta «nesąjungiečius», o ne «nesocijalistus», už tai tame klaida ne C.Sekr., bet pačios kuopos.

12) Ant 45 kp. užklauso, kodėl «V» Referendumas nėra leidžiamas nubalsavimui, paaiškinta, kad priežastis yra nepagamintos dar blankos.

N.Y. City, 19, I. 11. LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas No.94.

Peržiūrėjus*) visus priduos dokumentus apkaltinime F.J. Bagočiaus už panaudojimą savo naudai S-gos turto, randame:

1) Kad Administracijos priduo tie faktai tame dalyke yra be jokios vertės, nes pati Ad-ja juos sumušė per savo paaiškinimus, suteiktus ant F.J. Bagočiaus pareikalavimo, o

2) Kad J. Grinius neparėmė faktais savo žodžių, rašytų LSS. 52-rai kuopai, būk jam (Griniui) žinoma, kad Bagočius panaudojęs savo naudai S-gos turtą, kaip kad matoma iš P.K-tui priduos kopijos J. Grinius rašyto laiško, taigi iš viso to pasirodo:

Kad apkaltinimas bei užmetimai ant F.J. Bagočiaus už panaudojimą savo naudai L.S. Sąjungos turto yra neteisingi, tai imant į atydą visą tą nutarėme:—

Išreikšti papeikimą J. Griniui ir visiems kitiems, to ir tam panašių paskalų leidėjams, kurie leidžia įvairias apkaltinančias kalbas, o kuomet reikia paremti faktais, tai negali, kas yra nedoru, žemu ir paniekinamu darbu.

New York City, 27, XII, 10.

East Pittsburg, Pa., 30, XII, '10 LSS P.K tas { M. M. Račiūtė
B. K. Kondratavičius
P. Grinius

Baltimore, Md., 7, I, 11.

LSS Centro Sekr. Aug. Purvis.

New York City, 12, I, '11.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 95.

Pranešame, jog susirinkime atsibuvusiam 27 d. lapkričio 1910 m. 1-ma kuopa išrinko komisiją iš: J. Stasiulevičius, J. Juodžiukynas ir A. Bernotas, surokavimui viso S-gos turto bei inventario ir reikalaujame, kad šią komisiją užtvirtintumėte.

Phila., Pa. 13 XII 10. 1-mos kp. Komitetas

Org. V. Jaktys, Sek. V. Kairys, lžd. K. Tomkevičius.

Nors sulyg V Susivažiavimo nutarimo, tai tam tikslui turi būt komisija renkama per II Rajoną, bet kadangi II R. dar nėra išrinkęs tokią komisiją ir kadangi dabar nėra laiko laukt, pakol II rajonas išrinks, todėl įnešu, kad dėlei šio atsitikimo būtų užtvirtinta 1 mos kuopos išrinkta komisija.

N.Y. City 27 XII 10. P.K-to Narys M. M. Račiūtė.

Dėlei stokos laiko negalėjimo laukt išrinkimo komisijos per II rajoną, užtvirtinu 1-mos kuopos išrinktą komisiją.

E. Pittsburg, Pa. 30 XII 10. P.K-to Narys B. K. Kondratavičius.

Užtvirtinu drgg. J. Stasiulevičių ir J. Juodžiukyną. Ant drg. A. Bernoto pirmesnėje P.K-to krivulėje**) per J. Grinių buvo ap-

*) Kadangi P.K-tas aiškiai pasako visą dalyką savo tarime, taigi visus dokumentus, kuriu talpinimas užimtų ko ne visą „Kovą“, netalpinu. Tie kurie nori šį dalyką sekti visame jo bogyje, gali peržiūrėti sekančias vietas: P.K-to Tarimą 39 „Kovos“ N29 p.m.; C.Sek. Pran. 190, „Kovos“ N27; C.Sek. Praneš. 232 Kovos N34 ir C.Sek. Pran. 301 ir 302, Kovos N38 p.m. A. Purvis.

**) Drg. P. Grinius kalba apie kokį-nors pirmesnį P.K-to tarimą linkui A. Bernoto prasizėgimo, kaip J. Grinius savo siuntinėjimuose cirkuliaruose apkaltina A. Bernotą. To tarimo aš dar neesmiu aplaukęs. O. Sekr. A. Purvis.

kaltinamas išskutinėjimu skaitlinių iš finansų knygų panašiuose peržiūrėjimuose. Tas turi būt dokumentališkai prirodyta per J. Grinių ir jeigu pasirodys teisybė, balsuoju nepriimt į komisiją A. Bernotą.

Baltimore, Md. 7 I 11.

P.K-to narys P. Grinius.

Reiškia, sulyg P.K-to didžiumos nutarimą minėta komisija užtvirtinta.

L.S.S. Centro Sekretorius Aug. Purvis.

N.Y. City, 12, I, '11.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 96.

Pranešimas P.K-tui:— Kadangi V.K-to balsai pasidalino lygiai reikalavime užtvirtinti A. Bernotą STK. Komisijoje, todėl P.K-tas teiks galutinai išrišti tą dalyką (žr. V.K-to Ref. 21, «K» N47 p.m.)

22, XII 10.

LSS. Centro Sekr. A. Purvis.

Kadangi 1 ma kuopa užstiki kompetencijai drg. A. Bernoto tą darbą atakančiai atlikti, todėl aš įnešu drg. A. Bernotą užtvirtint.

New York, N. Y. 27 XII 10.

M. M. Račiūtė.

1) Kadangi drg. A. Bernotas yra S-gos nariu, todėl turi lygią tiesą kaip ir kiti nariai; 2) P.K-tas negali atmest narių bent jokios komisijos, jeigu tų narių prasikaltimas nėra dokumentališkai darodytas, o 3) ta komisija yra 1 mos kuopos kontrolėje ir kuopa užsitiki A. Bernotui, kad jis yra atsakantis, todėl balsuojame už priėmimą į STK. K-ją.

E. Pittsburg, Pa. 30 XII 10. P.K-to narys B. K. Kondratavičius.

Baltimore, Md. 7 I 11.

P.K-to Narys P. Grinius.

Reiškia, drg. A. Bernotas užtvirtintas STK. K-joje.

New York, 13, I, 11.

L. S. S. Centro sekretorius Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N 97.

Ant Centro Sekretoriaus pranešimo, kad P.K-tas sulyg V.K. Ref. N22, turi paskirti kaucijos didumą dėl R.R.K-to Išdininko, P. K-tas nutarė sekančiai:

1) Kaucijos didumą skiriame — \$300.

2) Kaucijos išreikavime turi pasirūpinti vietinė kuopa, t.y. ta kuopa, kurioje R.R.K-to išdininkas randasi.

New York, N. Y., 27 XII 10

E. Pittsburg, Pa. 30, XII, 10. } LSS P. K-tas { M. M. Račiūtė,
Baltimore, Md. 7, I, 11. } { B. K. Kondratavičius
P. Grinius

New York City, 13, I, '11.

LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

Pildančiojo Komiteto Tarimas N1, 1911m.

P.K-tui:— Sulyg P.K-to Tarimo 33 [žr. «Kovos» N24 p.m], tai Centro [administracijos] knygos turėjo būt peržiūrėtos pirm susivažiavimo, kuris, kaip buvo manoma (vyks 1910 m., bet liko neperžiūrėtos iki šiam laikui. Dabar, kuomet buvusias administratorius J. Grinius pasitraukia ir naujas užima vietą, tai knygos būtina turėtų būti peržiūromos, bet imant į atydą 1) kad vienas naris tos KPK-jos, drg. A. Žymontas yra administratoriaus pareigų pildytojų, todėl negali būt toje komisijoje, o 2) kad reštas komisijos, drgg. J. Undzius ir I. Bronušas persikėlė į New Yorką, todėl reikalinga iš to miesto ar apilinkės nominuoti draugą, kuris galėtų užimti trečio nario vietą, todėl P.K-tas teiks:

a) Nominuoti draugą dėl tos komisijos, ir

b) Paskirti laiką, kada knygos turi būt paimtos peržiūrėt.

New York, 6, I. 11. LSS. Centro Sekr. Aug. Purvis.

1) Nominuoju šiuos draugus į komisijos trečio nario vietą:

Y. Benesevičiūtė ir J. M. Danieliū iš New York City, ir P. Slinkų ir J. Šukų iš Brooklyn, N. Y.

2) Knygos turi būt komisijai pridutos taip greit, kaip Tur-
tų Suskaitymo Komisija suspės savo darbą atlikti.

New York City 8 I, 11. P. K.-to Narys *M. M. Račiūtė*.
Sutinkame.

E. Pittsburg, Pa. 11 I. 11. „ „ *B. K. Kondratavičius*.

Baltimore, Md. 15 I. 11. P. K.-to Narys *P. Grinius*.

New York City 19 I, 11.

LSS. Centro Sekretorius *A. Purvis*.

Įnešimas LSS. Referendumui.

Pasiremdami ant nemirtinų K. Markso žodžių: «Visų šalių darbininkai, vienykitės!» ir atmindami, kad patįs šaukiame proletariją į vieną visasvietinę organizaciją dėl pasekmingesnio klesų kovos vedimo, mes LSS. 145 kuopa savo laikytame mėnesiniame surinkime, December 18, 1910 m., apkalbėję radome už reikalingą, kad Sąjunga prisidėtų prie Socialist Party, todėl nutarus įnešame, kad

Lietuvių Socialistų Sąjunga prisidėtų prie Socialist Party.

Varde LSS. 145 kuopos *A. Žilinskas*, Sekr.

Kuopos, kurios paremia šį įnešimą turi prisijusti savo parėmus Centro Sekretoriui.

N. Y. City 18 I, 11. LSS. Centro Sekr. *A. Purvis*.

Prie Referendum «1» š.m.

151 kuopa taipgi paremia 19 tos kuopos įnešimą, tilpusį «Kovos» N1 š.m. linkui S-gos kalbėtojų kvalifikacijos.

N. Y. City, 13 I, 11. LSS. Centro Sekr. *Aug. Purvis*.

Prie «Kovos» Reikalingumo.

Pastaruoju laiku pasklido nuomonės apie nereikalingumą mums sąjungiečiams organo «Kovos». Štai tuojaus num. 510 1910 m. toj pačioj «Kovojo» aimanuoja drg. J. S. Pruselaitis, jog per 6 metus beleidžiant «Kovą», nieko nepelnėm, o num. 1, 1911 m. vėl tą patį atkartoja drg. K. Liutkus, kad iš organo nemato gerumo, vien tik finansinį sunkumą, geriau, esą, panaikinti organą «Kovą», o leidinėti brošiūrėles pagal išgalę, o tik su agitacija, girdi, galime varyt socialistišką propagandą.

Bet klausimas, kas išauklėjo sąjungą? Ir dėlko didinasi kuopų skaitlius? Jeigu «Kova» neateitų kiekvieną savaitę, kaip motina pas savo kudukį ir nežadintų: jog jau miestas ir pavietus paima mūsų draugai darbininkai į savo rankas, jog jau vergė moterė gauna balsą, kaipo narė žmonių draugijos. Kad perskaičius «Kovos» straipsnelius ar beletristiką, kuomet susijudina jausmai prieš netikusį surėdymą ir užverda žmoguje energija, pradeda dirbt smegenis, ką tik protavimas žmogaus ištobulina.

Pavyzdį turime iš pavienių ir mūsų neskaitlingų nariais kuopelių, o kokia yra simpatija «Kovai» kur kyla gausios aukos dėl organo, o prakalbose iš poros šimto nesimato tiek aukų, kiek iš poros desėtkų «Kovos» skaitytojų.

Nustojus organo ar galėtume kas savaitę parengti prakalbas, kaip kad šiandien pareina «Kova»? Ir ar prakalbos geresnes pasekmes paliktų? Bet gal sakysite, kad turime

pirmieviškų laikraščių ir be «Kovos». «Vienybė Lietuvninkų», «Lietuva», tik pasityčios, o ne tarnaus mums; «Darbininkų Viltis», bijosi vienpusiškumo; «Laisvoji Mintis», užsima istorija (praeičia) ir per reta— mėnesinė; «Dilgėlės» permažos; «Keleivis», gal tampytų mūsų nutarimus ant savo korpalio, bet pasitaikius leidėją užpykint, tai ir uzsudaryk burną. Angliškai, didesnė pusė kuopų savo nutarimų nesusstatys... Na, ir prisieitų mums vargšams pataikauti kokiems «ponams», kaip kad šiandien T. M. D. nariai.

O leidžiant organą, turime laisvę viešai savo reikalus apkalbėti; kad, padėkim sau, reikalinga yra įvykdinti V-to susivaziavimo nutarimas ir pripažintas referendumo išleisti prie «Kovos» mėnesinį priedą, kuriame tilptų pilnos atskaitos, iš administracijos smulkmenos, kuopų apgarsinimai ir tt.. O «Kova», pasiliktų grynas socializmo agitacijos laikraštis ir man išrodo, kad tam sutiktų kiekviens sąjungietis mokėt po 5 c. viršaus, o turėt sau gryną teoretišką laikraštį.

Svarbų sąjungos reikalų išreiškimai, galėtų tilpti priede, o polemikos, privalėtų but siunčiamos į literatišką komitetą, kad komitetas jas performuluotų.

Mokant po 5 c. į mėnesį, viršaus nuo 2000 susimokėtų \$100.00 viršaus, arba-lai buna neprivertstina, lai sumoka tik \$50.00, kuriems skaudūs atsišaukimai širdis apsunkena. Kaip redaktorius išreiskė, jog priedas kaštuotų \$30.00 kas mėno, tai da pinigų liktų dėl perijodiško «Kovos» leidimo, pagerinimo spaustuvės, apmokėjimo sekretoriaus ir tt.. Tad ir Sąjungos fondas sau ramiai silsėtusi, o nejudintų mūsų.

Ir ką tas reiškia, 30 c. į mėnesį dėl savo ateities? Juk į unijas mokam po 50 c. ir nekitoki vaisiai.

Jeigu ukininkas iš rudens-meta grūdą į žažę žinodamas žiemos pavojų, vienok tur viltį ateityje. Netaip, kaip Pruselaitis su Liutkum, nor neišdygusiais vaisiais naudotis, (o kad nér kas pjaut, tai nereik nieko...)

Kad sąjunga nebutu gyvavus, aš dar šiandien nebučiau supratęs apie paršymą straipsnelio ir kad ne ši idėja, nebutų mane tie patįs darbininkai sušėlę duonos kąsniu, vien tik iš idėjos pažinodami, t. y. vaisiai, sąjungos vaisiai.

Dar kartą pažvelgkime į praeitį. Kada nebuvo sąjungos ir organo «Kovos», visi lietuvieški laikraščiai, kaip tik gyvastį vilko, o jeigu kokis išdrįso gimtie, tai netrukus ir numirdavo, bet per šiuos 5-6 metus jau beveik kiekviens eina didyn ir stornyn, tas pats ir su knygomis, kurios jau negalima spėt né išskaityti, tai vis vaisiai socialistų triuso, vaisiai «Kovos», apie kurią jau žino iš viso svieto kampelių lietuviai.

K. Arminas.

Sąjungos Reikaluose.

Mēs LSS. 33-čia kuopa, Binghamton, N. Y. laikytame susirinkime, Sausio 8 d., apkalbėjome paduotas drg. J. Šukio propozicijas («Kovos» num. 52, 1910 m.) ir nutarėme:

1) Jog butinai mums reikalingas leisti prie «Kovos» priedas: sąjungos reikalams.

2) Išleidinėti mėnesinį žurnalą— atmeta, nes pasidaria daugias iškaščių, o dabar sąjungai esant tokiaime piniškame «krizyje», tai dar labiau nubėdnėsime.

3) Kaslink knygvedžio prie administratoriaus tai reikalinga, nes tai sumažintų darbą administratorius ir gal gerėnėje tvarkoje būtų vedama finansiniai dalykai, o tuosyk nereikėtų administratoriui samdyties pačiam darbininko.

Šį apkalbėjimą pasiunčiame «Kovai» ir manome, jog ir kitos kuopos taip gi atsileps.

33-čios kuopos Sekretorius, J. Jasilionis.

Atydai visų sąjungiečių, o ypatingai kuopų ir rajonų sekretorių.

Paėmus 1909 m. man Centro Sekr. darbą atlikti, aš negavau jokių dokumentų, nė taisyklių nuo pirmesnių S-gos sekretorių, nes jie nevedavo nė savo žurnalą (knygą, kurioje surašoma visi įeinanti ir išeinanti dokumentai), nė numeruodavo laiškų, nevedavo archivo knygą, o jau patį dokumentai, t. y. S-gos archivas, nėra ko nė sakyti, visi dokumentai sulaukti išvien, ir norint ką surasti, tai jau nė nebandyk pradėti jieškot.

Dabar yra vedamas žurnalas, archivo surašas, numeruojami dokumentai pagal laiškų ir archivo numerius, paliekama kopija kiekvieno išrašomo arba persiunčiamo dalyko. Tiesa, darbo daug, bet per tai viskas tvarkoje ir kiekvienas dokumentas galima tuojaus surasti, nes S-gos archivas (tik nuo mano sekretoriavimo laiko) užlaikomas pagal numeraciją tvarkoje. Tokiu būdu nėvienas dokumentas negali dingti, jei kas-nors ir paimtų kokį dokumentą, tuojaus galima pagal archivo surašą patėmyti, kad tokio dokumento stokuoja archive.

Vienok, norint S-gos dalykus vesti tvarkiai, jau ir taip Centro Sekretoriui yra daug darbo, o kadangi patį sąjungiečiai jį dar daugina savo nesumanomu susinešinėjimuose su Centro Sekretorium, — todėl idant neapsunkinti Sekretorių su bereikalingais dalykais bei darbais, tai meldžiu visų sąjungiečių, o ypatingai kuopų ir rajonų sekretorių prisilaikyti sekančių taisyklių.

1) Jei reikalinga siųsti C.Sekretoriui sykiu daugiau negu vieną įnešimą, tai niekad skirtingų įnešimų nereik surašyti ant vieno lakšto popieros, bet kiekvieną įnešimą su jo motyvais ant atskiro lakšto popieros turi būt parašyta.

2) Jei laikas siuntėjui pavėlina, reikia padaryti kiekvieno įnešimo dvi kopijas, iš kurių vieną prisiųsti drauge su originalu C. Sekretoriui (žr. P.K-to Tar. 24 «Kovos» N24 10m.), o kitą pasilikti pas save archive.

Pasarga. Kopijos turi būt teisingos.

3) Po kiekvienam įnešimui, jei jį paduoda kuopa ar rajonas, turi būt parašai: Organizatoriaus, Sekretoriaus ir Išdininko.

4) Po užklausimais, pranešimais, paaiškinimais ir t. p., jei jie daromi kuopos, rajono bei kokios įstaigos vardu, turi būt pažymėta kokią viršininko funkciją atlieka rašytojas to dalyko, t. y. jei kuopos arba rajono sekretorius ką rašo, tai jis turi pasirašyti: «varde tokios kuopos arba rajono (vardas) Sekretorius», bet niekad nereikia pasirašyti vien tik vardą, kaip daugelis daro.

5) Rašant įnešimus visada reikia paduoti to įnešimo motyvai ir data, kada tas įnešimas priimtas kuopoje arba rajone.

6) Kiekvienaame oficiališkame laiške turi būt a) Data kada rašytas tas dalykas; b) Padėti savo antrašą laiške ir ant konverto dėl sugrįžimo; c) Užrašyti teisingą Centro Sekr. antrašą.

7) Jei rašoma atsakymas ant Centro Sekretoriaus laiško, tai visada reikia ant pirmo lakšto tiesiojo viršutinio kampo pažymėti

Centro Sekretoriaus laiško numeris. (Dėl to tikslo yra net ant C. Sekr. oficiališkiosios popieros pažymėta, kad turi pažymėti numerį laiško rašant atsakymą, bet iš šimto gal tik du pažymi numerį, tur būt permažomis raidėmis tas buvo pasakyta ant laiško popieros... Tas reikalinga, kad greit būtų galima surasti reikalingą vietą žurnale dėl to laiško.

8) Jei rašote atsakymus sykiu ant keleto C.Sekr. laiškų, kurių archivo numeriai yra skirtingi, tad kiekvieną atsakymą reikia parašyti ant atskiros popieros. Jeigu rašoma ant vienos popieros, tai C.Sekr. priverstas esti perkopijuoti kiekvieną atskirai ir tuomet užduodama labai daug bereikalingo darbo.

Jei draugai prisilaikysite tų instrukcijų, tai aš būsiu Jums labai dėkingas.

Tarnaujantis Jums ir socijališkai revoliucijai

LSS. Centro Sekretorius A. Purvis.

Pasekmės 1-mo referendumo, rinkime LSS. III-čio Rajono Komiteto.

Ant Organizatoriaus: J. Parčevskas— 37 bal.; J. Brozauckas— 20 bal.

Ant Fin. Sekretoriaus: K. Justinavičius— 28 bal. J. Jonakaitis— 25 bal.; Bl. Monstvilas— 15 bal.

Ant Išdininko: D. Sekavičius— 40 bal.; Ant. Čelkiesis— 22 bal.

Ant Knygiaus: J. Mikalauskas— 22 bal.; J. Stasiavičius— 27 bal.; F. Rokas— 19 bal.

Ant V. Komiteto: J.G. Miliuskas— 22 bal.; J. Baltušis— 42 bal.; F.K. Vabalas— 28 bal.

Pagal skaitlių balsų, išrinkta šie draugai: Org. J. Parčevskas, Fin. Sek. K. Justinavičius, Išd. D. Sekavičius, Knygių J. Stasiavičius; V. Kom. J. Baltušis ir F.K. Vabalas.

Šiame balsavime dalyvavo 8 kuopos su 68 balsais. III-čiam rajone viso yra 17 kuopų, bet dėlei nežinomos priežasties nedalyvavo kitos 9 kuopos.

Kurie draugai tapot išrinkti, malonėkite užimti savo vietas ir pasiųskit į «Kovos» redakciją savo antrašus, kuriuos turės pagarsinti dėl žinėjimo draugų III-čio rajono. Pasitikim, kad naujai išrinktas komitetas, užėmęs vietas, pradės veikti dėl labo LSS. ir viso proletarijato.

Visos blankos, bus priduos III-čio rajono konferencijai dėl peržiūrėjimo, nes organe užimtų daug vietas bereikalo. Ant protokolų sekr. nesirado kandidatų,*) todėl aš atliksiu darbą prot. sek. pakol bus išrinktas kitas.

Su geriausiais likėjimais.

Lig. Prot. Sek. B. Kondratavičius.

Box 416 E Pittsburg, Pa.

*) Taipgi nesirado užtektinal kandidatų ir į V. Kom., per ką prisijoti rinkti tik iš trijų ypatų.

Krasos Dėžutė.

Bevardis. Polemiški raštai «Kovon» talpinti neleidžiama, todėl straipsnelį «Pavelykit tart žodį» suvartot negalima. Kitus su-naudosime. Actu.

L.S.S. Centro Viršininkų Antrašai.

- CENTRO SEKRETORIUS.** Aug. Purvis (A. C. Herman),
112 E. 19th St., New York, N. Y.
- ADMINISTRATORIUS.** A. Žymontas, 1815 E. Moyamensing Ave.,
Philadelphia, Pa.
- REDAKTORIUS.** J. B. Smelstorius, 1815 E. Moyamensing Ave.,
Philadelphia, Pa.
- VEIK. KOM. SEKRETORIUS.** L.S. Kupčinskas, 217 E. Centre st.,
Shenandoah, Pa.
- PILDANTYSIS K-TAS.** Miss M. M. Rice (Račiūtė),
General Delivery, New York City.
- P. Grinius, 704 W. Lombard st.,
Baltimore, Md.
- B. K. Kondrotavičius, P. O. Box 416,
East Pittsburg, Pa.
- LITERATUROS K-TAS.** St. Miliuėkas, 437 Willing st.
Tamaqua, Pa.
- J. Ilgudas, 1613 So. Halsted st.
Chicago, Ill.
- St. Michelsonas, 28 W. Broadway
So. Boston, Mass.
- REVOLIUCIJOS REMIMO KOMITETAS.**
- Pirmsėdis.* L. Grikštas, 393 Main st.
Bridgeport, Conn.
- Sekretorius.* J. Bulota, 229 So. Green St., Baltimore, Md.
- Iždininkas.* A. M. Stanelis, 1815 E. Moyamensing Ave.
Philadelphia, Pa.

Draugai šelpkime «Kovą».

LSS. 71 kuopos draugai Cambridge, Mass. matydami grėšian-
tį pavojų Sąjungai iš medžiškos pusės, nutarė paaukauti iš kuopos
išdo \$3.00. Pavieniai draugai suaukavo \$4.25. Viso \$7.25.
Pinigai pasiūsti «Kovos» administracijai.

Aukavo šie draugai: B. \$1.00; J. Plokštys, A. Jurevičia, J.
Bieliauskas, A. Kazakevičia, A. Levickas- po 50 c.; J. Blažys,
K. Arminas, M. Norkus- 25 c.

Pinigai tapo suaukauti Lapkričio mėnesį, bet įvykus nesusi-
pratimams «Kovos» administracijoje, pinigai tapo sulaikyti kol ne-
įvyko permainos. 71 kp. Ižd. J. Plokštys.

Aukos \$7.25 «Kovos» fondan gauta 18 | I | 11. Ačiū drau-
gams! Lig. «Kovos» Adm. A. Žymontas.

«Kovos» Administracijai.

Mūsų LSS. 22-ros kuopos nariai Chicago, Ill. patėmijome, kad
nebuvo atskaitoj mūsų mėnesinių duoklių už Rugpjūčio mėnesį \$4.-
40. Taigi meldžiame paaiškinti apie tai.

Finansų sekretorius, A. Ripkevičius. 2300 W. 23-rd St.
Chicago, Ill.

Nuo administracijos. Minėtoji atskaita padaryta J. Gri-
niaus, tad jis už ją ir atsako. Dabar yra išrinkta ir uztvirtinta
Turtų Kontrolės Komisija, suskaičymui viso Sąjungos turto, tad
minėtoji Komisija išduos raportą, kuriame bus nurodytos visos
klaidos, kokios tik bus atrastos ir žinoma, už jas atsakys tie, ku-
rie jas padarė.

Lig. «Kovos» Adm. A. Žymontas.

Philadelphijos LSS. 1-mos kuopos draugams.

Draugai ir draugės! Malonėkite atsilankyti į susirinkimą,
kuris atsibus: Sausio 29 dieną Nedėlio, 2 val. po pietų: 1815 E.

Moyamensing Ave. («Kovos» namo ant 3-ųjų lubų).

Atsilankykite visi prigulintieji ir norintieji prigulėti LSS.
1-mai kuopai. Beto, yra daug reikalų, kurie laukia mūsų triušo
bei apkalbėjimo. Po susirinkimo, bus repetitijos veikalo «Lė-
kė kaip sakalas, ir tt.»; todėl ir artistai malonėkite atsilankyti.

Jūsų Org. V. Jakštys.

Pranešimas.

Rochester, N. Y. lietuviai, girdėtis kaltina socialistus, kam
jie nepagarsina, kad jų drg. M. Gavenas apvogęs žmogų pabėgo.
Link to, noriu pranešti, kad M. Gavenas neprigulėjo prie LSS. 7
kuopos bei Sąjungos ir mes jokio bendro su juom neturime, todėl
mes ir jo darbus negarsiname.

LSS. 7-tos kuopos Sek. J.V. Michlson.

Koncertas ir Teatras.

LSS. 133-čia kuopa Norwood, Mass., pagengia puikų vakarą,
kuris atsibus Nedėlio 28 d. Sausio 1911 m. Finų svetainėje, ant
Chapel gatvės, Norwoode.

Bus sulošta drama trijuose veiksmuose «Paskutinė Banga» ir
komedija, «Tiktai Niekam Nesakyk». Todėl kviečiame visus lietu-
vius ir lietuvautes atsilakyti kuoskaitlingiausia, nes mes stengsi-
muosi visus užganėdinti.

Prasidės 7 val. vakare. Po perstatymui bus šokiai.

Įžanga: vyrams 35 c., moterims 25 c.

Nuoširdžiai kviečia, Komitetas.

LSS. 55 kuopos žiniai.

Nuo šio laiko, 55 kuopos mėnesiniai susirinkimai bus laikomi
kas antras nedėldienis kiekvieno mėnesio, po sekančiu antrašu:

1413 Page St. Allegheny, Pa.

J. Gvaždinskas.

Šiuomi pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. iš-
leidimas No. 12-as

SOCIJALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI

Parašė K. Kautsky. Iš vokiečių kalbos

vertė P. Kovas. Pust. 55, prekė 20c

SI knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus grįtelėj, ir
kiekvienas interesuojantis socializmo klausimu, privalo būtinai
minėtą knygelę nusipirkti ir perskaityti, nes tik tokius raštus
skaitydamas darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializ-
mo mokslą ir pažinti dabartinę netikusią išnaudojimo tvarką.

Reikalaujanti minėtos knygelės prisiųskit «Kovos» Adm.
20c, o tuoj apturėsite. Agentam nuleidžiama nuošimčiai.

Tik ką: Gavome iš Lietuvos 10 num. mėnesinio laikraščio
«Visuomenės». Šis dešimtas num. labai įdomus, todėl norintieji
labiau susipažinti su socialdemokratų teorija, reikalaukite tuojau
«Visuomenės» iš «Kovos» adm. sykiu prisiųsdami krasos ženkleliais
pinigus 15c.
«Kovos» Adm.

Naujas sceniškas veikalas

NETIKETAI

Komedija trijuose aktuose. Parašė A. Glė.

Išleido Scenos Mylėtojai. Spauda «Kovos».

Labai lengvas perstatymui originališkas vaizdelis iš kaimiečių gy-
venimo. Prekė 10c. Norintieji minėtą komediją perskaityt bei
sulošt, kreipkitės į «Kovos» administraciją, o tuoj bus prisiųsta

**23 AKMENAIŠ
"RAILROAD"
LAIKRODĖLIS.**

Ausuke užsukamas ir užstatomas, vyrams ar moterims. Auksu dengtas, gvarantuotas 20 metų. Lukštal aplauk uždaromi, gražiai engraviruoti. Absoliutiškai teisingai laiko, specialiai vartojamas per tarnaujančius prie geležinkelių, ir per nuolat keliančius. Pasiūlėme vyrišką ar moterišką laikrodėlį gavę pareikalavimą ir antrąsą per C. O. D., leidžiame išguzeminti ir užmokėti tik \$5.75 eksprese. Jei rašite netinkantį, sugrąžinkite. Atmink, kad tu gal už panašų laikrodėlį užmokėti \$35.00, jei jį tau siulytų pirkti iš kalbus pardavėjas. Prie laikrodėlio mes duodame 14 karato paaukuotą retėžėlį su brėliuku dykai. **EXCELSIOR WATCH CO.** 908 Athenaeum Bldg., Chicago, Ill.

**DR. RICHTER'S
"PAIN-
EXPELLER"**

**Su vienu buteliu
Pain Expelerio**

Galit askausmu giltine praginti. Siems vaistams dėl sutepimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda taip greito palengvimo ir pastoviai skausmuose Romatizmo, Neuralgijos, Išsisukimo, Sudurdimo t.t. Gaunami visose aptiek. už. 25 ir 50c
F. AD. RICHTER & CO.
215 Pearl st., New York.

Tėmykit ant Ankerio
ženkle apsaugojimo

NAUJAS ISZRADIMAS

Sustiprinimui ir Užlankymui PLAUKU.

Ar norite užlankyti plaukus ant galvos? Slenka plaukai? Galva pilka? ant veido yra papuškai? norite gaut roda, kaip išgydyt ligas? Jeigu plaukai slenka ir randasi Pleiškenų tai yra ženklai, kad galva pasiilksie pilka už keliu mėnesių jeigu nesigydyt. Jeigu norite galite atsisaugoti per laisną, o bus išsiųsta Dykai visi aprašymai nuo ko plaukai slenka ir pleiškenų atsiradimas, gyduoles nesijunčiame panevali ir C.O.D. nebijokite parasyti laisną, nes už roda nekastuos nė cento. Turime apie pusę milijono padėkavonių nuo žmonių visoje tautyse. Rašyk pas:

Drs. Brundza Co. Brdway & S. 8th st., Brooklyn, N.Y.

Jei tu nori apsisaugoti nuo Reumatizmo tai naudok

Giles Aptiekoriaus «Elixir»

Gyduolės prekluoja tik 50c.

Gaunamos:

S.E. Cor. 2nd & Federal sts., ir S.W. Cor. 2nd & Wharton sts. Philada., Pa.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506 A.

Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.

Priėmimo valandos:

Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak.
Galima susikalbėt rusiškai ir lenkiškai.

**Rusiškai-Amerikoniška
LINIJA**

Vienatine be persedimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rusija). [Russian American Mail Steamers]

Nauji dvilypiniai šriubiniai laivai: „Kursk“, „Russia“, „Birna“ ir „Lituania“ plaukioja reguliariškai tarpe Rusijos ir Amerikos. Tai yra vienatinė linija, kuri plaukia tiesiai į Rusiją be persėdimo. Pasazieriai gali susikalbėti tarp savęs ir gauna valgi toki kaip Rusija. Parankumą kelloinės gali paliūdyti tūkstančiai vaziavusių laivais šios linijos.

Ruski pačtavi laivai išėina:

Vardas	iš Liepojaus	iš New York
BIRMA	„ Sausio 21, 1911	
RUSSIA	„ Vasario 11, „	
KURSK	„ „ 25, „	
BIRMA	„ Kovo 11, „	

Reikalaujant smulkesnių informacijų, kreipkitės prie vyriausio perdėtinio laivų Linijos:

A. E. Johnson & Co.
Gen. Pass. Agent
27 Broadway New York

Parsiduoda pigiai

Seniai įsteigta valstinyčia (drug store) lenkų ir lietuvų apgyventoje vietoje. Savininkas turi kitą pramonę. — Atsiėaukite pas
F. A. HANCOCK
800 W. Lombard st. Baltimore, Md

Gerai dantis yra neatbutinai reikalingi gerai sveikatai, todėl nueik pas dentistą

Dr. J. I. Halpern
868 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

Jis sutvarkis tavo dantis už žema preke. Traukia dantis be skausmo, indeda naujus. Kalba lenkiškai.
Valandos: Dienomis 9 iki 9 vaka
Nedėliomis 9 iki vak.

NAMINE MOKYKLA

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta)..... \$1.00
Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 15c.
Naujas Būdas mokintis rašyti be mokinio 10c.
Aritmetika mokinimuisi r Kundų su pav. (apdaryta).... 35c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu:

P. Mikolainis

Box 62 New York City

DRAUGAI URRA PAS :: :: ::

:: :: :: **TAUTIETI FOTOGRAFISTA!**

Kas tik nori nusitraukt sau dail paveikslą, arba iš mažo atmalevot didelį, lai kreipiasi pas mane, o aš visus užganėdįslu geriau negu kokis sve-timtautis. Nepamirškite adresą

A Valinčius, 9 William st., :: :: ::
Naujas Tel. 404 J. PITTSTON, PA

**BUK
VYRAS**

**50,000
KNYGU**

Vysai Dykai Del Viru

Ta knyga yra stebuklinga ir siusta yra tyk del vyru. Knyga ta prastais, suprastais žodziais pasaka kaip gal atgauti vyriškuma, isigydyti nuo uznudijima krauja arba sypili, nubiegima sieklos, patrotitu stypribe, pučkus ir kitus išmietimus, negromulavima, patrotitu stypribe, pylva, kiapenu, inkstu ir pusles ligas, rumatizma, gonorrhoea arba triperi, naujai igautas lygas, strictura ir vysas vyru lygas, gal buti išgidomas sava namuse privatiškai, slapta ir labai pygjai.

Ta, dykai igauta knyga, pasakis jums kodėl jus kentat ir kaip gale galutinaj isigydyti. Knyga ta yra krautuvė žinios, katrus ture žinoti kožnas vedes arba nevedes vyras. Ta knyga yra parašita par Daktaru, katras atsydave ilgo lajka tyrinejmu tu, specializacij lygu. Temykit, jog ta knyga yra siusta vysai dykai, užmokam už pačto, ing užpečetita konverta. Nesinisk nekoku piningu, tyk parašik sava varda, ir adresa ant žemiaus paduotu kuponu, katru siusk mums šendena.

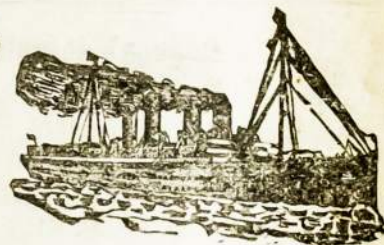
DYKAJ GAUTOS KNYGAS KUPONAS.

DR. JOS. LISTER & CO., L 903 22 Fifth Avenue, Chicago:
Godotinas Tamista: Pagal Tamistos prižadėjima, aš norėčiau jog Tamista prisistumei man vysai dykai vėna jusa knyga del vyru

Vardas.....
Adresas:..... Steitas.....

M. Rosenbaum,

**SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.**

Parduoda laivakortes ant gerlausiu liniju laivu.

Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai.

Agentūra geležinkeliu tikiety.

Parduodame geležinkeliu tikiety į visus miestus Jungtiniu Valstiju

605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Pranešimas.

Šiuomi pranešame, kad jau sulaukėme ir 10 No. «Visuomenės» Prekė N. tik 25c. Kartu NN. 1, 2, (trečias jau išsibaigė) 4, 5, 6, 7, 8-9 ir 10tik už \$1.45.

Podraug pranešu, jog «Visuomenės» pakolaik ne visi numerai išsiparduoda. Jeigu draugai taip mažai reikalau ir ant toliaus tad būsiu priverstas pranešt «Visuomenės» išleistuvei, idant daugiaus nesiuntinėtų, nes nenoriu, kad S-ga perdaug išsiskolintų «V-s» leidėjams. Todėl draugai, jeigu norite tą vienatinį Lietuvoj išeinantį laikraštį, kuris rūpinasi mūsų visų reikalais, paremti, tad jūsų pareiga daugiaus rūpintis jo platinimu.

Reikalaudami «Visuomenės» ir siųsdami pinigus, adresuokite sekančiai:

«KOVA»

1815 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa